

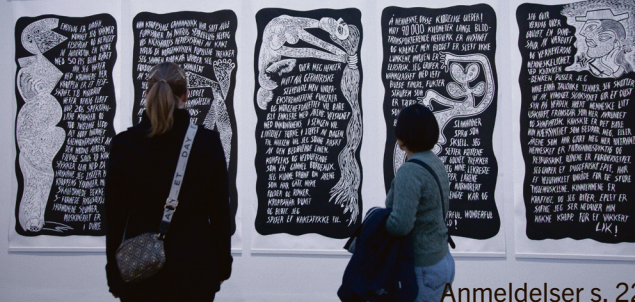
**SKEIV FEST
I KIRKEN**

Kultur s. 18–19

**REGJERINGEN
APPLAUDERER
ARBEIDSERFAING:
– Jobber for å
overleve, sier
studentene**

Nyhet s. 10–11

**Høstutstillingen:
KUNST ELLER KØDD?**

Anmeldelser s. 22

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

utgave 23, årgang 76

www.universitas.no

torsdag 29. september 2022

SØREN OG GYTIS LENKET SEG FOR FJORDEN

**PRISLAPP:
37.000,-**

Nyhet s. 6–7

MENINGER

Redaktør: **Guro Aasaaren**
guro.aasaaren@gmail.com 466 74 942

Nyhetsredaktør: **Saga Eline Jonsson Hoff**
eline.jonsson.hoff@gmail.com 980 82 334

Vikarierende fotosjef: **Tuva Skare**

Desksjef: **Sofie Martesdatter Granberg**

Nettredaktør: **Aurora Djupvik Archer**

Følg oss

www.universitas.no

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas_no

instagram: universitas_offisiell

Tips oss

tips@universitas.no

Leder

STUDIER < JOBB

Iukas utgave av Universitas kan du lese om forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe som nok en gang applauderer studenters relevante jobbing ved siden av studiene, og studenter som nok en gang sier at de først og fremst jobber for å ha råd til å leve.

Ikke har de fleste relevante jobber heller. Med unntak av helse- og sosialfag og studenter i lærerutdanning, viser levekårsundersøkelsen fra SSB at fåtallet i humanistiske eller samfunnsvitenskapelige studieretninger har arbeid de betegner som svært relevant. Dette gjelder også naturvitenskapelige, økonomiske og juridiske fag.

Når skal vi slutte med denne tralten, og rett og slett gi studenter en studiestøtte det er mulig å leve av? Når fellesskapet først setter av disse milliardene til studiestøtte, bør den ikke være så lav at studenter i tidsklemma blir utslitt, nedbrutt og bruker vesentlige timer på å ikke studere.

Universitasredaksjonen på sin side gleder seg til å bli ferdig med studiene, begynne jobbsøkingen, og komme oss ut i arbeidsmarkedet Borten Moe er så glad i. Det kan tenkes at går noenlunde sånn her:

Jobbsøknad Vann- og avløpsetaten i Oslo Kommune

Jeg søker herved på stillingen som spesialkonsulent hos Bekkelaget rensesanlegg (BRA).

Jeg har en master i statsvitenskap fra Universitetet i Oslo. Ved siden av studiene har jeg jobbet 20 timer i uka i servicebransjen for å ha råd til å leve. Av den grunn har jeg ikke tilegnet meg noen annen relevant erfaring. Likevel tror jeg at jobben som servitor på Villa Paradiso har gjort meg serviceinnstilt og effektiv, og spesielt egnet til å være spesialkonsulent hos dere. Videre tror jeg at butikkerfaringen min fra Kiwi Bogstadveien gjør at jeg fort kan snu meg rundt når kriser skulle oppstå. Det har jeg gjort utallige ganger, når vi har gått tom for en vare i butikken. Dette tror jeg er erfaringer som vil komme godt med i Vann- og avløpsetaten i Oslo Kommune.

Med vennlig hilsen, Universitas Universitasen

Ikke misforstå, all jobberfaring er god erfaring, men på ett eller annet tidspunkt blir dette premisset regjeringen legger opp til lat-terlig banalt.

Studenter settes i en umulig skvis: «Voksenjobber» etter endt studier krever relevant erfaring, og gode karakterer. Mange deltidsjobber for studenter gir ikke relevant erfaring. Samtidig trenger mange deltidsjobb for å klare å overleve som student, og må bruke så mye tid på jobb at det går på både karakterene og helsa løs. Det er en klassisk «damned if you do, damned if you don't» situasjon.

Okay, tenker du kanskje. Hva med de studentene som faktisk har relevant jobb ved siden av studiene? Levekårsundersøkelsen viser også at 43 prosent av studentene som er forsinket i nåværende studieløp oppgir at årsaken er arbeidet de hadde ved siden av. Det kan virke som at uansett hvordan man vrir og vender på det, går jobb utover studiene for mange.

Så hvorfor økt studiestøtte? Det er ingen som tror at alle studenters problemer løses med en økt studiestøtte, likevel gir det studenter større mulighet til å tilegne seg relevant arbeidserfaring, og samtidig først og fremst være det man skal være under studietiden; nemlig student.

Pause (fra pausen)

Neste uke tar vi pause fra papirkjøret, men ikke fortvil – vi stiller sterkt i alle andre digitale kanaler. Dere slipper aldri helt unna oss.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Student-samskipnaden SiO. Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale, oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Jone Trovåg**
j.v.trovag@universitas.no 91 57 39 67

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Det er systemsvikt i tilretteleggingen for studenter med nedsatt funksjonsevne

A-en i Akademia står for Ableism

Kronisk sykdom i akademia

Victoria Berggrundhaugen, journalist i Universitas

Det er ganske dritt å være syk. Men jeg vil påstå at det er verre å være syk til enhver tid, slik det er for de av oss som har kroniske lidelser eller nedsatt funksjonsevne. Det blir ikke bedre når strukturene kjemper mot en.

Et system er *ableist* når det produserer utfall som om individene som designet det, ønsket å forskjellsbehandle dem med funksjonsnedsettelse. Jeg vil påstå at merkelappen er beskrivende for samfunnet vårt som helhet, og at høyere utdanning ikke er noe unntak. For de som er syke nok er høyere utdanning i praksis lukket. Tror du jeg overdriver? La oss se på prognosene.

Gitt at man studerer fulltid, får man i dag 8788 kroner i studiestøtte i måneden, noe som for mange ikke er nok til å dekke utgiftene i løpet av en måned til å begynne med. Har man nedsatt funksjonsevne – som gjør at man ikke kan jobbe ved siden av studiene – kan man få et tilleggsstipend på 4000 kroner. Dette gir deg samlet 12788 kroner i måneden – neppe en sum man blir hjemløs av – men det er gitt at du har mulighet eller evne til å studere fulltid. Det er det slett ikke alle

som har – i hvert fall ikke kronisk syke.

Men da er det vel bare å studere på deltid? Joda, så lenge du kan leve på 4394 kroner i måneden. Men da er det vel bare for NAV å ta mellomlegget? Joda, så lenge det hadde vært en mulighet. Det er det ikke, og med den gjennomsnittlige prisen på 10.294 kroner for en 1-roms leilighet, og 6.528 kroner for et rom i et bofellesskap, vil jeg hevde at dette faktisk er til å bli hjemløs av.

Du kan alltså bli boende hjemme eller få økonomisk støtte hjemmefra, men for majoriteten av studenter er ikke dette tilfelle, ei heller et alternativ. Dette betyr i praksis at om du har en kronisk lidelse eller nedsatt funksjonsevne presses du til å studere fulltid om du skal ha håp om å klare å dekke utgiftene dine.

Det finnes per i dag ikke en tilrettelegging som gjør at denne gruppen får en reell sjanse til å studere. De kan studere mindre, og bli dømt til økonomisk ruinering, eller studere mer enn de evner, og feile spektakulært.

Jeg skulle ønske det var her det sluttet, men jeg kan dessverre fortsette.

Lånkassen skriver på sine nettsider at en fagspesialist må bekrefte at du har nedsatt funksjonsevne. Dette betyr at du allerede må være diagnostisert før du begynner å studere om du skal ha rett på tilleggsstipendet fra starten av. Er du ikke diagnostisert fra før av må du ordne det selv, og også selvfølgelig dekke utgiftene for å få en diagnose. Men ok, la oss si at det løser seg på en

Hvis du synes det høres lett ut, kan det være fordi du er frisk

Arkivaren

DVASKE HÅNDTRYKK ELLER KLAPS PÅ STUMPEN?

«Dvaske hender er det verste som finnes» mente Blindern-studenter for 22 år siden. Mer måtte til i et vennskap enn som så. Enda bedre venner bør man ta tak i begge skuldrene på før man «riste dem litt». Klemmer er likevel det sikreste tegnet. Kulturen i 2000 var derimot ikke moden for såkalte «vennskapelige klaps på stumpen». Det er den kanskje ikke idag heller?

ILLUSTRASJON: ØVIND HOVLAND

eller annen måte. Du har uansett så vidt begynt kampen om å bevise at du er syk.

Går vi videre til undervisning og eksamen, er også systemene som er på plass for å hjelpe til ved eventuell sykdom lite tilrettelagt for studenter med nedsatt funksjonsevne eller kroniske lidelser. For hvis du er syk og ikke kan møte opp til undervisning eller eksamen, må du samtidig være frisk nok til å komme deg til fastlegen for å kjøpe en legeattest for å få godkjent fraværet. Du skal helst også være nødt til å gjøre dette i hvert enkelttilfelle, for å få en generell legeerklæring på kronisk sykdom eller funksjonsnedsettelse ville gjort det for enkelt for deg og fastlegen din. Dette kan

for mange være mye jobb, og hvis du synes det høres lett ut, kan det være fordi du er frisk.

Det er ikke så lett å være student med kronisk lidelse eller funksjonsnedsettelse, når systemet jobber imot deg. Man burde ikke bli presset til å studere fulltid for å kunne ha råd til å leve ved siden av studiene, og samtidig bli presentert en haug med dørstokker man må over for å kunne få den hjelpen man trenger.

Vi trenger endringer. En begynnelse kunne vært full grunnstøtte og tilleggsstipend uavhengig av funksjonsevne, så ikke høyere utdanning er lukket for dem som ikke er friske

nok. Det er ingen som burde holdes fra å ta høyere utdanning fordi systemet ikke er tilrettelagt for dem. SiO burde også vurdere å utvide tilretteleggingstilbudet sitt, slik at det ikke bare gjelder for personer med nedsatte fysiske funksjonsevner.

Det må uansett gjøres noen grundige strukturelle endringer, slik at «syke» studenter skal få den samme muligheten som andre til å fullføre høyere utdanning uten at institusjonene spenner bein på dem før de kommer inn døra.

debatt@universitas.no

Historiske skråblikk av
Asne «Arvåken» Hansteen

BRING BACK DINGSENE!

SuperPen Translator til snau 2549 kroner er kanskje ikke like aktuell i dagens Google translate-univers. Zpen sin evne til å konvertere håndskrift elektronisk til PCen virket heller ikke å vinne konkurransen mot laptopen med tastatur. Men at ikke Thumbthing, som lar deg holde hardbackbøker åpen med kun én hånd ikke har slått kraftigere gjennom, er derimot et mysterium.

Universitas 28.01.2009

Øyeblikket

av Tuva Skare

Skalleskramme: Ingen måne uten krater.

UNIVERSITAS

TIPS OSS:

tips@universitas.no

UTTEGNERE:

Ingeborg Aure
Mina Wikeby
Sivert Bjelland Sevattal
Sofie Martesdatter Granberg

DESKJOURNALIST:

Åsne Hansteen

KORREKTURSJEF:

Oscar Grimstad

Universitas støttes av Velferdstinget,
som står uten redaksjonelt ansvar.

nyhetsredaktør: **Saga Eline Jonsson Hoff**

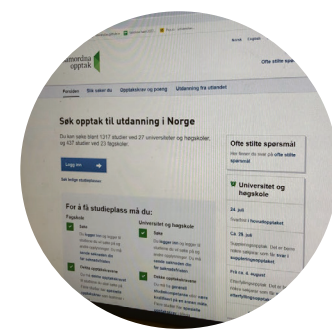
eline.jonsson.hoff@gmail.com 980 81 334

NYHET

Kollaps for Samordna?

Det knaker i opptakssystemet om dagen. Samordna opptak trenger en oppgradering til en prislapp på om lag 200 millioner kronasjer. Det melder nettstedet Khrono i dag. Begrunnelsen er blant annet at systemene til Samordna er utdaterte og fra 90-tallet. Nå må IT-systemene oppgraderes grunnet sikkerhet og brukervennlighet. Rapporten

som har tatt for seg Samordnas system, vurderer risikoen for systemkollaps større for hvert år. – Et nytt system vil gi mye større fleksibilitet, som gjør det lettere å legge til ny funksjonalitet og inkludere andre typer opptak, både samordnede og lokale, forteller Terje Mørland, divisjonsdirektør i Sikt. *SEJH*

Studenthelsen på nedtur

Studenters psykiske helse har jevnt forverret seg siden 2010. Hvorfor? Tre forskere forsøker å gi svar.

Psykisk helse

tekst Jenny Eggebø og Saga Eline Jonsson Hoff

foto Tobias Schildmann Mandt og Matilde Sunde Solsvik

Én av tre studenter sliter psykisk. Én av fem kvalifiserer til kriteriene for en psykisk lidelse. Én av fem har tenkt på å ta sitt eget liv.

Tallene er hentet fra Studentenes helse- og trivselsundersøkelse, og de vitner om at studenter ikke har det bra for tida. Universitas har snakket med en sosiolog, en psykolog og en av forskerne bak rapporten, for å finne ut hvorfor det blir verre og verre for studenter i dag.

Sårbare studenter

– Studenter er spesielt utsatt fordi det er en overgang fra det å være ungdom til voksen. Denne gene-

rasjonen setter høye krav til seg selv og egen prestasjon. Stressnivået har økt veldig i «jakten etter det perfekte».

Det sier Seniorforsker ved Folkehelseinstituttet (FHI) Børge Sivertsen. Han er en av forskerne bak SHoT-undersøkelsen, som har blitt gjennomført hvert fjerde år siden 2010. Den kartlegger helsetilstanden til dagens studenter.

På ett punkt går det spesielt nedover: studenters psykiske helse. Sivertsen peker på at det har vært klare økninger i studenters rapportering om temaet. SHoT-tallene viser en jevn økning fra 2010, da én av seks rapporterte om psykiske plager. I dag er tallet én av tre.

I 2021, under pandemien, oppga halvparten av studentene at de hadde psykiske plager. Sivertsen forteller at FHI forventet økningen. Men likevel:

– Vi hadde håpet at tallene i dag skulle stabilisere seg og ligge på lik linje med tallene fra undersøkelsen fra 2018. Det gjør de dessverre ikke, sier han på telefon til Universitas.

Ifølge Folkehelse rapporten er det ingen klar forskjell mellom tallene hos studentene og den øv-

rige befolkningen. Men sammenlignet med samme aldersgruppe som ikke studerer, skiller tallene for psykisk helse blant studenter seg ut.

Økende press

Tallene er ikke bare overraskende, ifølge professor i kultur og samfunnspsykologi ved UiO Ole Jacob Madsen. Han viser til en generell økning i selvrapporterte psykiske plager for yngre og skoleelever. Likevel er forklaringen på de røde pilene nokså sammensatt. Madsen peker på alt fra dagens normer for åpenhet til en reell forverring for dagens studentpopulasjon med for eksempel søvnvansker og eksamensangst.

At 48 prosent av studentene oppgir å ha eksamensangst i SHoT-undersøkelsen, anser han som ikke svært overraskende. Likevel kan det være at tallet er et uttrykk for utdanningens posisjon i dag, og følgelig hvordan det påvirker studentmassen, ifølge Madsen.

– Det røper at utdanning blir stadig viktigere. Du skal ikke gå så langt tilbake før samfunnet var mer tilgivende for dem som ikke

SHoT-undersøkelsen 2022

+ Studenters psykiske helse har jevnt blitt verre siden 2010.

+ Én av tre studenter har psykiske plager.

+ Én av fem har skadet seg med vilje.

+ Én av fem har tenkt på å ta sitt eget liv.

+ 48 prosent har eksamensangst.

Kilde: Studentenes Helse- og Trivselsundersøkelse

hadde utdanning eller de rette papirene i orden.

– Men det er færre muligheter uten nå, og dagens studentpopulasjon er stadig mer opptatt av å prestere og er bekymret for at det ikke går bra.

Han setter det i sammenheng med studentenes økonomiske situasjon og påpeker at stipendordningen ikke har holdt tritt med leieprisene for studenters boliger de siste årene. Studentbevegelsen har lenge pekt på det samme, og derfor håpet på en økning i studiestøtta. Flere stu-

denter jobber ved siden av studiene. Ønsket fra blant annet Norsk studentorganisasjon, har vært at man skal kunne være student og bare det. Altså ikke sjonglere studiehverdagen med deltidsjobber.

En økonomisk bekymring legger seg dermed på toppen av en bevissthet om at man må gjøre det bra, ettersom utdanning i dag er et springbrett for videre muligheter.

– Det skaper og legger press på studenttilværelsen, og kan være en kilde til stress og bekymring, forteller han.

Samtidig er det én av fem studenter som rapporterer om selvmordstanker. Madsen sier at det kan ses i forbindelse med opplevd ensomhet i lys av pandemien, med færre møtepunkter og en ensformig tilværelse.

– Når det er sagt, og jeg skal ikke bagatellisere det, er det å ha selvmordstanker vanligere enn folk tror, sier han og viser til at halve befolkningen vil ha slike tanker i løpet av livet.

– Det er derimot et stort sprang til å faktisk gjøre det.

Pandemiens konsekvenser

Linn Stalsberg er sosiolog og jobber i dag som journalist. Hun har gitt ut boken *Etter Pandemien*, og trekker linjer mellom tallene om studentens psykiske helse og ettervirkninger av pandemien.

– Konsekvensene av pandemien er fremdeles til stede. Overgangen der har nok vært veldig tøff for mange, sier Stalsberg på telefon til Universitas.

Rekordmange studenter meldte fra om ensomhet i SHoT-undersøkelsen fra 2021. Hele 44 prosent savnet ofte eller svært ofte noen å være sammen med. I årets undersøkelse har tallet sunket til 29 prosent. Selv om det er en klar nedgang i ensomhet siden 2021, er nivået i dag fremdeles høyere enn de var i 2018.

– Dette diskuterte vi litt under pandemien, men det vi ikke fikk gjort, var å analysere og sett skikkelig på hvilke konsekvenser pandemien faktisk fikk. Da vi åpnet opp i februar kom jo krigen

Man finner god psykisk helse i det å være med i et fellesskap

Linn Stalsberg, sosiolog og journalist

Fellesskapet er avgjørende: Sosiolog og journalist Linn Stalsberg mener fellesskapene på studiestedene halter etter gjenåpningen.

Blodig UiB

Fikk du brått mens en under forelesning? Ikke fortvil – om du da studerer i Bergen. Universitetet i Bergen (UiB) er nemlig det første universitetet i Norge som tilbyr gratis bind og tamponger til studenter. Det melder NRK mandag. – Eg er heilt einig med studentane i at dette burde

vore eit gratistilbod for alle kvinner, sier Prorektor ved UiB Pinar Heggernes. Foreløpig er det kun et prosjekt. Om det er vellykket, vil de utvide prosjektet. Det er imidlertid lite som tyder på at kvinner slutter å blø med det første. *SEJH*

Høyere pris på studentboliger

Det blir dyrere, og prisene på studentboliger er intet unntak. VG har sjekket hvor mye leia har økt. Agder har den høyeste prisstigningen på studentboliger, med hele 5,4 prosent, grunnet økte kostnader. Innlandet har en økning på fire prosent. Der kan studentene som sliter med å be-

tale få betalingsutsettelse. Vestlandet og Stavanger øker med henholdsvis 1,8 og 2,6 prosent. Studentsamskipnaden i Oslo har økt husleia med 3,9 prosent. Utleierne melder om flere energisparende tiltak, som å senke temperaturen i fellesarealene. *SEJH*.

Sirkel av stress?: Ole Jacob Madsen er professor i kultur- og samfunnspsykologi ved UiO. Han ser at studenter stresser mer i dag. På toppen kommer en stram studentøkonomi. – Det skaper og legger press på studenttilværelsen, sier Madsen.

og fikk all fokus, sier Stalsberg.

Pandemien fjernet møteplassene for studenter. Til tross for at vi er tilbake til en tilnærmet normaltilstand, registrer Stalsberg at fellesskapene ved studiestedene halter noe etter.

– Man finner god psykisk helse i det å være med i et felleskap.

Større åpenhet

Stalsberg, Sivertsen og Madsen peker alle på at det i dag er en økt bevissthet i samfunnet og media rundt psykisk helse. Gjør det at vi rapporterer om dårlig psykisk helse over en lavere sko?

Madsen tror at den økende åpenheten og oppmerksomheten rundt temaet gjør at flere kjenner seg igjen i det og tenker det er greit å rapportere om det. Åpenhet er bra, mener han, men det kan være en bekymring at man lett kjenner seg igjen i kliniske

fagtermer.

– Det kan påvirke unge folks forståelse av livets oppturer og nedturer. Flere krysser av for disse vanskene enn de ville gjort for flere år siden, sier Madsen.

Stalsberg mener på sin side det er viktig å ha verbale verktøy for å uttrykke hvordan man har det, men er enig med Madsen hva gjelder å kjenne seg igjen i kliniske fagtermer:

– Det er helt normalt å føle seg ensom, alene og misforstått. Normale følelser som å være lei seg, er ikke det samme som å ha angst, og å ha opplevd noe dramatisk er ikke det samme som å ha traumer.

Også Sivertsen i FHI tror økt bevissthet kan ha påvirket økningen. Det forklarer imidlertid ikke hele bildet.

– Men man ser samtidig en økning i innleggelses og medisins-

bruk – det er derfor heller ingen tvil om at vi også har det verre, sier Sivertsen.

Løsning i vente?

Tallenes tale er klar. Løsningene for å snu kurven er derimot sagt ikke åpenbare. Madsen mener likevel det er flere mulige man kan se for seg:

– Det bør være i alle studiestedene sine interesser å ha mest mulig motiverte og, om ikke lykkelige, så i alle fall en tilfreds studentpopulasjon som har det best mulig.

Her har studiestedene både ansvar og mulighet, understreker han, og trekker frem gode undervisningstilbud, faglige miljøer og sosiale felleskap hvor flest mulig blir inkludert og opplever tilhørighet.

Madsen trekker videre frem de økonomiske ordningene med da-

gens studiestøtte.

– Det er ikke min jobb å skulle si hva man skal gjøre der, men man kan se det som en mulighet for å vie seg til studiene, om det blir en stressende hverdag fordi de må jobbe mye ved siden av i tillegg til studiene.

Og så det som «kanskje er kjedelig å si»: Fysisk aktivitet, sosial aktivitet som studentforeninger, og andre snusfornuftige grep.

– Noen ganger kan man også bli overrasket over hvor lite som skal til i form av kontakt med andre for å komme ut av negative tankemønstrene, hvis man er i dem, sier han og fortsetter:

– Men ikke alltid, så klart, og da kan man jo spørre om mulighetene til å snakke med noen som en psykolog burde vært bedre enn i dag, avslutter han.

universitas@universitas.no

Dagens studentpopulasjon er stadig mer opptatt av å prestere

Ole Jacob Madsen, professor ved UiO

Miljøprotest på studentbudsjett

Sluttkjørt: 25.000 kroner kostet det Gytis Blaževičius å demonstrere ved Førdefjorden.

Studenter og miljøaktivister fra hele Norge demonstrerer mot utslipp av gruveavfall i Førdefjorden. Nå har flere blitt dømt.

Miljø

tekst Anders Ihle Tovan

– Boten er avskrekkende høy. Demonstrasjonen er legitim, men ekstremt dyr. Det blir elitesport, sier den danske studenten Søren Mortensen (25).

Selskapet Nordic Mining ønsker i løpet av to år å dumpe over 250 millioner tonn gruveavfall i Førdefjorden. Det har skapt sterke reaksjoner i lokalsamfunnet og blant miljøaktivister i Norge. Protestene, som blant annet innebærer å lenke seg fast ved hjelp av kjetting, har foregått over flere år. Nå har rundt femti personer fått minimum 10.000 kroner i bot.

Mortensen er en av dem. Han studerer politikk, filosofi og økonomi ved Universitetet i Oslo, og har lenge vært opptatt av klimaproblematikken. Han var ikke i tvil da en venninne i november i

fjor lurte på om han ville bli med til vestlandsfjorden for å demonstrere.

– Jeg kan ikke stemme på politiske partier i Norge, og da er mulighetene få. Man kan spise vegansk og skrive leserbrev, men til slutt får man nok.

Han sitter sammen med Gytis Blaževičius (21) når Universitas møter dem på Eilert Sundts hus ved Universitetet i Oslo. Foruten å studere kunsthistorie, sitter Blaževičius i sentralstyret til Natur og Ungdom og jobber frivillig med klima og miljø på fulltid.

Allerede i 2018 var han fast bestemt på at lenking kunne være et virkemiddel hvis det skulle vise seg å bli nødvendig. I år gjorde han det to ganger. Universitas var til stede i Vevring og møtte Blaževičius da han aksjonerte ved fjorden i fjor. «Det blir ikke så mye pensumlesing her oppe», uttalte han da. Han aksjonerte for det

han sa var «vanvittige inngrep i naturen».

Nå må han betale 25.000 kroner. Både han og Mortensen sier botene gjør et stort innhugg i studentbudsjettet, men tydeliggjør at protestene er nødvendige.

– De politiske og byråkratiske prosessene resulterer ofte i at man ikke får gjennomslag for temaer man bryr seg om. Aksjoner som denne gjør at saken får stor oppmerksomhet. I tillegg påvirker det Nordic Mining økonomisk, sier Blaževičius.

Effektiv prosess

I juni fikk studentene beskjed om at de måtte møte i retten. For tre uker siden ble de innkalt, og er allerede ferdige med saken. De to studentene og resten av demonstrantene skjønte at rettsprosessen bare var en formalitet, og de sier de tidlig var forberedt på å bli dømt.

– Vi presenterte vitneforklaringer, men det var aldri håp om frifinnelse, forteller Sørensen.

Studentene forteller at politiet til sammen opprettet 94 saker, hvor flere gjaldt samme person.

Halvparten har ikke godtatt forelegget, som betyr at de må møte i retten. Foreløpig er det snakk om rundt 50 personer. 17 av disse var der i juni, og 17 skal gjennom det samme denne uken, før det etter hvert skal være flere rettsaker.

– I retten lurte dommeren på

ning ut 23 grunneiere i området. Flere frykter at de vil bli tvunget til å flytte, og unge fra området vegrer seg for å flytte hjem. Etter å ha knyttet tette bånd til de lokale, skjønte aksjonistene fort viktigheten av den 36 kilometer lange Førdefjorden.

Vi presenterte vitneforklaringer, men det var aldri håp om frifinnelse

Søren Mortensen (25), student

hva en dansk mann gjør ved en norsk fjord. Da svarte jeg at klima ikke har noe med nasjonalitet å gjøre. En fjord er en fjord, fortsetter Sørensen.

Stort engasjement

Dumpingen av gruveavfallet har vekket stor interesse, spesielt i lokalsamfunnet. En Norstat-undersøkelse fra 2021 viser at åtte av ti sier nei til deponi i Førdefjorden og Repparfjord. I februar i år kjøpte gruve driftselskapet Nordic Mi-

– Fjorden er helt sentral for lokalsamfunnet. Den er deres identitet. Det er noe annet hvis det skjer noe i Oslo. Man demonstrerer, men man kommer aldri til å se menneskene igjen. Folkene i bygda møter hverandre hele tiden, sier Mortensen.

Blaževičius understreker at saken har fått stor nasjonal oppmerksomhet. Lokalsamfunnet, oslostudenter og engasjerte mennesker fra hele landet har mobilisert seg. Aldersspennet er stort.

Han forteller at det alltid var mellom 30 og 40 personer i området. Den yngste som ble arrestert var 15 år, og den eldste i 80-årene.

– Vi holdt på fra 26. april til 12. mai, og folk kom og dro hele tiden, sier han.

Noen av demonstrantene gikk inn på arbeidsområdet til Nordic Mining og lenket seg fast til kjøretøyene ved hjelp av kjetting og hengelås. Andre lenket seg fast til hverandre. Enkelte dager kunne de stå i flere timer før politiet dukket opp. Sørensen gjengir en seanse fylt av eufori, slagord og sang.

– Pulsen banker og hendene knyttes. Det føles riktig og det føles godt, beskriver han.

Blaževičius var i utgangspunktet mer skeptisk. Han synes det var vemodig å vite at han snart skulle bryte loven, og kjente umiddelbart på en følelse av nummenhet. Det løsnet riktignok fort.

– Etter hvert ble det veldig rørende. Jeg mistet stemmen etter en fem timer lang demonstrasjon, og da jeg satt meg i politibilen klarte jeg ikke å få ut et eneste ord. Da hjalp det ikke akkurat at politiet valgte å spille «Dans på bordet» på vei til arresten.

Kritisk NU-leder

Gina Gylver (21) er leder i miljøvernorganisasjonen Natur og Ungdom. Hun synes de høye bøtene aksjonistene nå får er problematisk. Hun mener sivil ulydighet er en helt legitim ytringsform i det norske demokratiet.

– Når man anerkjenner sivil ulydighet som et viktig virkemiddel og samtidig bøtelegger det så høyt, blir det et spørsmål om økonomisk situasjon, og om folk har mulighet til å ta i bruk demonstrasjonsretten, forteller Gylver over telefon til Universitas.

Hun forklarer at Natur og Ungdom har brukt sivil ulydighet i flere tiår, blant annet i forbindelse med bygging av gasskraftverk, motorveier og gruver. Hun beskriver det som et sentralt virkemiddel i norsk miljøkamp, men presiserer at det ofte blir ansett som en siste utvei.

– Vi er restriktive. Å bryte loven er et alvorlig steg å ta, og det skal brukes i de sakene man har fulgt og jobbet med i flere år, og når man har brukt andre virkemidler først, sier hun.

Gylver er tydelig på at aksjonistene må være villige til å betale bøtene de får, men frykter at det høye bøtenivået vil hindre mange fra å kunne delta. Organisasjonen har derfor samlet inn penger til et fond, som først og fremst vil brukes på selve aksjonen. Enkeltdonasjonene er små, men har skapt stort engasjement.

– Pengene kommer gjennom Facebook og Vipps, og går til alt fra mat til lenker. Vi jobber fortsatt med å få oversikt over totalsummen, men det er snakk om flere hundre tusen kroner. Overskuddet vil gå til eventuelle båter, avslutter hun.

universitas@universitas.no

– Fjord er fjord: Danske Søren Mortensen har tilbrakt flere timer fastlenket til norske fjorder. – Det føles riktig.

FOTO: EMIL KVEBÆK ØVRETVET/NATUR OG UNGDOM

FOTO: EMIL KVEBÆK ØVRETVET/NATUR OG UNGDOM

Fastlenket: Flere av demonstrantene festet seg til anleggs-maskinene ved hjelp av kjetting og hengelås.

Pulsen banker og hendene knyttes. Det føles riktig og det føles godt

Søren Mortensen (25), student

Writing a master's thesis on international norms in deportation?

Apply for a student grant at ARENA Centre for European Studies with the project **Deporting Foreigners: Contested Norms in International Practice (NORMS)**

Who can apply?

- You are enrolled in an MA-programme and will submit your thesis spring 2023

We offer:

- Supervision by a researcher from the NORMS team
- Grant of NOK 20,000 paid directly by ISF
- Work place at ARENA

Deadline: **16 October 2022**

More info: arena.uio.no/stipend

UNIVERSITETET I OSLO

INSTITUTT FOR SAMFUNNS-FORSKNING

LÆRERSTREIKEN AVLYST:

– Verste som kunne skje

Lærerstreiken endte i tvungen lønnsnemnd. For lektorstudentene er streiken et vendepunkt for hvordan de ser på fremtiden som lærer.

Lærerstreik

tekst Idun Kjøl Wiig
foto Tuva Skare

Tirsdag ble norgeshistoriens lengste lærerstreik avsluttet med tvungen lønnsnemnd. I over tre måneder har flere tusen lærere streiket over hele landet for bedre lønn og flere utdannede lærere i skolen.

Lærerorganisasjonene Utdanningsforbundet, Norsk Lektorlag og Skolenes landsforbund brøt forhandlingene med KS (kommunesektorens organisasjon) flere ganger. Til slutt trådte arbeids- og sosialminister Marte Mjøs Persen inn. Begrunnelsen var blant annet hensyn til barn og unges psykiske helse. Dette ble meddelt på en pressekonferanse med alle partene i streiken tirsdag kveld.

– Dette er en mørk dag. Skolen tapte og KS vant, sa forhandlingsleder for lærere og leder i Utdanningsforbundet Steffen Handal på pressekonferansen, og fortsatte:

– Streiken er stoppet, men konflikten er forsterket.

Forrige uke skrev VG at flere lærerstudenter i Bergen mister praksisperioden sin på grunn av streiken. De risikerer da å måtte ta et ekstra studieår. Ved Universitetet i Oslo er det kun 14 elever som har fått praksisperioden sin direkte påvirket av streiken, opplyser faglig leder for Lektorprogrammet Jonas Bakken til Universitas.

På Helga Eng's hus på Blindern kryr det av vordende lærere som står på kanten av et langt arbeids-

Man sier jo at man ikke blir lærer for lønna, men jeg håpet jo likevel at lærerne vinner streiken

Mille Wang, lektorstudent ved UiO

liv i skoleverket. Flere av dem ser bekymret på fremtiden og føler at streiken gjør det vanskeligere å se for seg et liv i læreryrket.

Sjokkerende tall

Mille Wang går førsteåret på lektorprogrammet i nordisk ved Universitetet i Oslo.

Hun støttet lærerne, men synes nå det er litt skremmende å tenke på at hun skal gå inn i læreryrket selv.

– Det føles skummelt og kjipt. Man sier jo at man ikke blir lærer for lønna, men jeg håpet jo likevel at lærerne skulle vinne streiken.

Wang synes det er problematisk at lærerne er nødt til å ta på seg så mange ulike roller i arbeidshverdagen, som er en av hovedgrunnene til at lærerorganisasjonene gikk ut i streik.

– I tillegg til å være lærere, må de være miljøterapeuter, barneoppdragere og psykologer.

Ifølge Utdanningsforbundet er det 40.000 lærere med lærerutdanning som ikke jobber i skolen, og én av fem av dem som jobber i skolen har ikke lærerutdanning. Det overrasker Wang.

– Jeg synes det er ganske sjokkerende tall. Det virker som man tenker at så lenge noen jobber i skolen så er man fornøyd, uansett om det er noen med utdanning eller ikke.

Frykter utbrenthet

Lektorstudentene Sondre Klungland og Elisabeth Hoksmo Olsen var også tilhengere av lærerstreiken.

– Jeg synes kravene til lærerorganisasjonene er rimelige og rettferdige, sier Olsen.

– Det er trist at streiken gikk utover elevene, men i et langsiktig perspektiv går det mer utover elevene om ikke lærerne blir tatt på alvor, legger Klungland til.

Både Olsen og Klungland var redde for at streiken vil ende med tvungen lønnsnemnd, og det har nå skjedd.

– Det er det verste som kan skje. Nå er det nok mange som føler på en håpløshet, for problemene som eksisterer nå vil jo bare følge med oss videre og bli større etterhvert.

Olsen mener at det er bekymringsfullt at offentlige ansatte ikke har en streikerett.

– Når det tys til tvungen lønnsnemnd viser jo det at lærere ikke har en reell mulighet til å påvirke arbeidshverdagen sin, sier hun.

At regjeringen bruker psykisk helse som begrunnelse for å avbryte streiken synes Olsen er synd.

– Det er ikke nok fokus på psykisk helse i skolen. Psykisk helse bør være en prioritet ellers, ikke bare når det skal brukes til å stanse en streik.

Hun gleder seg til å bli lærer, men synes det er vanskelig å se for seg hvordan hverdagen kommer til å bli.

– Jeg er litt redd for at jeg ikke kommer til å orke det på sikt. Jeg kjenner på en frykt for å bli utbrent på grunn av alle arbeidsoppgavene, sier Olsen.

universitas@universitas.no

Skummelt: Mille Wang begynte nylig på Lektorprogrammet i nordisk ved UiO. Hun synes det er skummelt å skulle tre inn i læreryrket nå.

Konsekvenser for fler: For lektorstudentene Elisabeth Hoksmo Olsen og Sondre Klungland var tvungen lønnsnemnd det verste som kunne skje. De tror det vil ha store konsekvenser for mange.

KAN MAN FÅ TISSE I FRED?

SiO Helse fritas fra streng plakat-politikk

Inntektsgrense

tekst Freya Eikrem
foto Matilde Sunde Solsvik

Universitetet i Oslo (UiO) er strenge på at det ikke er lov å henge opp plakater på dører, men i høst har Studentsamskipnaden i Oslo (SiO) greid å henge opp plakater på flere døører. Hvorfor ble det gjort et unntak?

Plakatfylte døører

På UiO sin nettside under reklame og profilering hevder de at plakater og lignende bare kan henges på steder som er anvist av UiO, og at det ikke er tillatt å henge opp noe på dører, vegger eller vinduer. Studentforeningers arrangementer og rekruttering til kuriøse spørreundersøkelser er dermed blitt forvist til oppslagstavlene. Til tross for dette har SiO Helse trykket opp en rekke plakater hvor de reklamerer for sitt tilbud av gratis klamydiatester til studentene. Disse knæsj røde plakatene med et smilende kondom, eller en annen versjon som avbilder en skrelt banan, er blitt hengt opp på innsiden av nesten alle døører rundt om på utdanningsstedene i Oslo.

Spred kunnskap, ikke klamydia

Anders Sandvei er leder for allmennhelse i SiO Helse og har uttalt seg om saken på e-post etter han fikk en rekke spørsmål fra Universitas.

«Kunnskap om klamydia er veldig viktig for unge voksne. Vi ønsker å bidra til at det er lett for studentene å teste seg. For et par år siden ble Oslo det fylket i Norge med størst forekomst av klamydia.»

Sandvei legger også til at seksuelt aktive studenter bør teste seg hver gang de har hatt ubeskyttet sex eller byttet partner.

SiO Helse tilbyr gratis drop-in klamydiatest året rundt, selv om du ikke har fastlege hos SiO, opplyser han i mailen, før han avslutter:

«Det er bare å komme!»

Sandvei skriver videre at de har avklart med UiO og de andre utdanningsinstitusjonene

Det er bare å komme!

Anders Sandvei, leder for allmennhelse i SiO Helse

angående bruk av døørene som «oppslagstavle» og at de valgte å plassere plakater over pissoarer og på døører for å nå frem til studentene med dette viktige budskapet.

Unntak for vital kampanje

Universitas sendte enda en mail, denne gangen til eiendomsdirektør John Skogen. Han legger frem at SiO Helse har søkt EA (Eiendomsavdelingen) om tillatelse til å henge opp plakater i forbindelse med denne kampanjen. Skogen bekrefter at det er gjort et plakatunntak.

«Dette tiltaket fremmer studentenes helse, derfor har vi gjort et bevisst unntak fra retningslinjene dere viser til», skriver Skogen.

Han avslutter mailen med å legge til at når «klamydiakampanjen» er over skal SiO fjerne plakater, og forsikrer at *tapen* de har blitt hengt opp med også fjernes.

Det ser ut til at UiO og SiO støtter hverandre i hvor viktig de mener kampen mot klamydia er, og ser det nødvendig å opplyse de sexglade/sexgale studentene om SiO Helse sine gratis klamydiatester. Så viktig er det å få sjekka studentene at de trosser sine egne regler om plassering av plakater og bombarderer ned innsiden av døører med sine klamydiaplakater.

universitas@universitas.no

Prominente plakater: Når sjekka du høna sist? På innsiden av flere døører på Blindern har SiO Helse hengt opp forskjellige plakater hvor de viser til sitt tilbud av gratis klamydiatester.

ROBIN FALLER

av Rolf Kristian Larsen

Uppremiere på Vega Scene 24. september

180 KR for deg mellom 18 - 28 år // vegascene.no

EN TEATERFORESTILLING MED MUSIKK AV BENDIK H.K
BASERT PÅ ORIGINALMUSIKKEN TIL CEZINANDO

Jobber for penger ikke erfaring

Regjeringen sier arbeidserfaring er bra for studentene. Penger til å overleve er motivasjonen, sier studentene.

Jobb

tekst Erle Marki Hansen
foto Hanne Jones Solfeld

– Blant dem som har måttet ha deltidsjobb på mitt studie, er det mange som har falt fra.

Det forteller Maha Riazi (22), bachelorstudent i matematikk med informatikk på Universitetet i Oslo. 22-åringen beskriver et krevende utdanningsløp, hvor det ikke er uvanlig å bruke et ekstra år på å fullføre graden. Riazi anslår at hun daglig bruker ti timer på skolearbeid.

– Hadde jeg måttet jobbe i tillegg, hadde jeg nok blitt utmattet, sier hun.

Riazis observasjoner om sammenhengen mellom studieprogresjon og deltidsjobb får støtte av Levekårsundersøkelsen fra SSB for studenter for 2021. Den viser at 43 prosent av studentene som er forsinket i nåværende studieløp oppgir at årsaken er arbeidet de hadde ved siden av.

For få i relevant arbeid

Leder i Norsk studentorganisasjon (NSO) Maika Marie Godal Dam sier til Universitas at dette tallet er en tydelig indikator på at studenter ville kunne fullført studiene raskere dersom de fikk økt studiestøtte.

Tirsdag forrige uke oppfordret derimot forsknings- og høyere utdanningsminister Ola Borten Moe (Sp) studenter til å være i arbeid.

– Det å jobbe ved siden av studiene har mye positivt med seg, sa han til NRK på Dagsnytt 18 i debatt mot NSO-leder Godal Dam.

Han pekte på at de med arbeid under studiene raskere kommer i jobb etter endt utdanning, og at studenters deltidsjobber stort sett er relevante for studiet. Levekårsundersøkelsen viser at like under halvparten oppgir at jobben er svært relevant, og at omtrent én av fem sier den er noe relevant.

NSO oppgir å være enige i at det finnes studentgrupper der de aller fleste har arbeid som er studierelevant, men peker på at dette primært er tilfellet i helse- og sosialfag og for studenter i lærerut-

Tilfreds: Aleksander Simonsen (20) har relevant jobb og tar vakter når det passer ham.

danning. Begge inngår i sektorer med stort behov for arbeidskraft. De poengterer at det står verre til i andre fagfelt. Levekårsundersøkelsen viser at fåtallet i humanistiske eller samfunnsvitenskapelige studieretninger har arbeid de betegner som svært relevant. Dette gjelder også naturvitenskapelige, økonomiske og juridiske fag, viser undersøkelsen.

– Vi er uenige i at det er bra at studentene bruker tiden sin på noe som ikke gir direkte faglig utbytte, sier Godal Dam.

– Feil fokus

Studentleder Godal Dam har gjentatte ganger kritisert hvordan hun opplever at Borten Moe velger seg ut tallene som passer ham best.

– Jeg har ikke hørt Borten Moe adressere at studenter i snitt jobber 15 timer i uka, som er godt over de 10 timene som forskning viser at en kan jobbe uten at det går på bekostning av studiene. Det er et problem, sier hun og fortsetter:

– Den samlede arbeidsbelastningen til studenter, som i snitt utgjør 50 timer med jobb og stu-

dier i uka, har jeg heller ikke hørt Borten Moe kommentere.

Hun tror ministeren ved å unngå en samtale om disse tallene gjør at store deler av studentmassen ikke kjenner seg igjen i virkeligheten som tegnes opp på deres vegne, og at det skapes en avstand mellom studentene og Borten Moe.

– I stedet for å møte studentene og si at han forstår de utfordringene studentene har, stiller ministeren seg tidvis aktivt uforstående til problemene studentene forteller om, sier hun og viser til Borten Moes tidligere uttalelser i VG om den uklare sammenhengen mellom studentenes psykiske helse og økonomiske situasjon.

– Forstår ikke studentene

Også Grønne studenter retter en pekefinger mot hvordan de opplever Borten Moe i debatter.

– Konsekvensene av solskinnshistorien Borten Moe forteller, er at de som faller utenfor ikke blir sett eller hørt, og at det følgelig ikke blir gjort noen tiltak for å treffe dem, sier leder i Grønne studenter nasjonalt Magnus Dybdahl.

Mer enn nok: Maha Riazi (22) har lange dager på universitetet. En jobb på toppen anser hun som umulig: – Jeg hadde nok blitt utmattet.

Han etterlyser en minister som tar innover seg det alvorlig mange studenter lever med, og som ikke skjønner hvordan studentene strever med å få endene til å møtes og tiden til å strekke til.

– Ministeren forstår ikke studentenes situasjon. Økonomien går ut over studiene, sier Dybdahl.

Han peker på at universitetene og høyskolene forventer at studiet behandles som en heltidsgeskjeft, men at studenter i Norge bruker mindre tid på studiene sine og mer på deltidsjobb enn hva studenter i Sverige og Danmark gjør.

– Det tenker vi kan skyldes at studiefinansieringen ikke strekker til. Studentene må få tid til å sette seg ned og arbeide med studiene, og da må studiestøtten økes, sier Dybdahl.

80 timer deltidsjobb

Universitas møter idéhistoriestudent Tina Elise Øyreskleiv (22) i fysikkbygget på Universitetet i Oslo. Hun kjenner seg ikke igjen i fordelene utdanningsministeren viser til at deltidsarbeid har. Forrige måned jobbet hun over 80 timer som butikkmedarbeider i helsekostbutikken Røtter.

– Jeg trenger penger for å overleve. Jeg har angst for om økonomien går rundt og jobber mye på grunn av det.

Hun ser ikke for seg at arbeidet kan være nyttig i tilknytning til studiene, hverken nå eller siden.

– Jeg får ikke brukt kunnskapene fra studiet på jobb, og kommer ikke til å få brukt kunnskapene fra jobb i fremtidig arbeid, sier hun.

– Ikke overskudd

Aslak Lien (26) studerer til å bli byggingeniør på Oslomet. Han har deltidsjobb som servitør på Sabrura Valkyrien, og også han peker på overlevelse som hovedmotivasjon for lønnsarbeidet.

– Jeg trenger pengene, forteller han.

I tillegg til at jobben ikke oppleves relevant for studiene, har Lien også opplevd at den går på bekostning av innsatsen med bøkene.

– Jeg har ikke noe overskudd til å studere de dagene jeg har vært på jobb, sier han.

– Ville jobbet uansett

Aleksander Simonsen (20) tilhører et mindretall i den yngste studentgruppen. Han betegner

er,

Ministeren stiller seg aktivt uforstående til studentenes problemer

Maika Marie Godal Dam, leder av Norsk studentorganisasjon

nemlig deltidsarbeidet sitt som svært relevant for lærerutdanningen han tar på OsloMet. Under et friår i fjor skaffet han seg jobb som vikar på Veitvet skole, og har beholdt stillingen etter studiene startet.

– Jeg synes det er fint å fortsette å jobbe der. Arbeidsoppgavene er de samme som de jeg vil få i fremtiden, sier han.

Han sier han ville jobbet uavhengig av hvilken økonomi han hadde.

– Det er viktig med erfaringer, slår han fast.

Studentleder Godal Dam påpeker at det at noen studenter er tilfreds med å arbeide, ikke gjør kritikken de retter mot studenters økonomiske situasjon mindre treffsikker.

– Ingenting vil alltid gjelde alle, og det kan heller ikke være et krav. Da er det tilnærmet ingen krav en kan stille, mener hun.

Regjeringen svarer

Kunnskapsdepartementet har blitt forelagt kritikken fra NSO-leder Maika Marie Godal Dam og leder av Grønne studenter Magnus Dybdahl. De viser i en e-post til Universitas til SSBs levekårsundersøkelse og SHoT-undersøkelsen, og skriver at begge undersøkelsene viser at de fleste studenter har det bra.

«Det er færre enn før som melder at de har problemer med å betale daglige utgifter og uforutsette utgifter», skriver de.

De påpeker at det har blitt gjort en rekke forbedringer i studiestøtten siden forrige Levekårsundersøkelse, blant annet for studenter som får barn, studenter som blir syke og studenter med nedsatt funksjonsevne.

De adresserer også Godal Dams etterlysning av en kommentar til at studentene i snitt jobber mer enn det som er anbefalt.

«Til tross for at studentene i snitt jobber 15 timer i uken, har gjennomføring på normert tid økt jevnt de siste fem årene både på bachelor- og masterstudier. Henholdsvis 55 og 57 prosent av bachelor- og masterstudentene gjennomførte på normert tid i 2021, som er en oppgang fra 48 og 53 prosent i 2017», avslutter de.

universitas@universitas.no

Angst for økonomien: Tina Elise Øyreskleiv (22) tar mange vakter for å dempe pengebekymringene.

Vil overleve: Aslak Lien (26) har servitørjobb ved siden av byggingeniør-studiene.

Tilbudsguiden

AVIS

Grubbegata 6
Oslo

dagsavisen@kundesenter.com
www.dagsavisen.no
Tlf: 22 99 80 50

50 % studentrabatt på Dagsavisen

MORGENBLADET

50 % studentrabatt på Morgenbladet

Bestill her:
www.morgenbladet.no/student

Kontakt oss:
abo@morgenbladet.no
23 36 05 00

www.morgenbladet.no

EVENT.

DJ Booking Norge AS
Hasleveien 28A
0571 Oslo

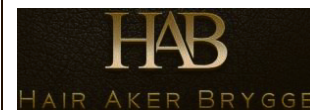
djb@djb.no
Tlf: 90 53 29 29
DJ og artister: www.djb.no
Lyd og lys: www.123lyd.no

10% studentrabatt på leie av lyd- og lysprodukter fra 123lyd.no

DJ til ditt studentparty/samling fra djb.no

Spesialsydde løsninger som passer ditt budsjett.

FRISØR

Dyktige frisører med lidenskap for faget

- 20% studentrabatt på klipp, farge, foliestriper.
- 10% studentrabatt på Balayage, Foilayage, keratinbehandling

hairakerbrygge.no/studentrabatt
Tlf 22 83 07 24

TEATER

Er du Yngda?

KULTUR

Opplev verdens beste samtidsjazz på Victoria, en ombygget kino i Oslo sentrum.

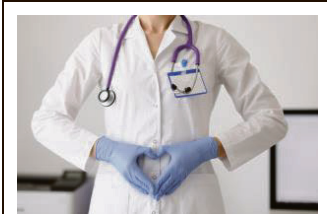
Vi har rimelige sesongkort for studenter som også gir rabatt i Baren. Vår serie Uhørt! på onsdager har gratis inngang.

nasjonaljazzscene.no
Karl Johans gate 35

KINO

GYNEKOLOG

Majorstua kvinneklinikk

Gynekologisk undersøkelse og celleprøve
Studentpris kr. 950,-

Gynekolog sentralt på Majorstuen. Du får raskt time hos gynekolog, og du trenger ikke henvisning. Enkel timebestilling på nett og ingen ekstra gebyr for timer på kveld og i helger.

Velkommen til en hyggelig og profesjonell time.

Bestill time på
majorstvakvinneklinikk.no

FORRENING

Ønsker du å jobbe innen finans eller teknologi?

Bli studentmedlem i Finansforbundet for kun 250 kr i året. Som studentmedlem får du blant annet gratis studentforsikring, tilgang til fagbøker og gode rabattavtaler.

Les mer og meld deg inn ved å skanne QR koden

TILBUDSGUIDEN

FOR

STUDENTER

|

OSLO

NESTE UKE SLIPPES FORSLAG TIL NYTT STATSBUDDSJETT:

Studentleder legger press

Vil øke støtten: NSO-leder Maika Godal Dam er bekymra for både studentenes økonomi og psykiske helse.

NSO-lederen har krav til statsbudsjettet og søker redning fra SV. – Vi er klare for å slåss, sier Freddy André Øvstegård (SV).

Statsbudsjett

tekst Mina Vinje
foto Matilde Sunde Solsvik

Torsdag 6. oktober klokka 10.00 presenterer regjeringen sitt forslag til statsbudsjett for 2023. Maika Godal Dam (25), leder for Norsk studentorganisasjon (NSO) er bekymret for studentenes situasjon det neste året. Hun trekker frem økte levekostnader for studenter, mat, strøm og leiepriser. Likevel erfarer hun at det er få signaler fra regjeringen om mer støtte til studentene.

Universitas møter Godal Dam på kontoret til NSO. Hun forteller at deres viktigste sak er å øke studiestøtten.

– I år er det ekstra stort press fra vår side. Man ser tydeligere enn noen gang hvordan dårlig

økonomi rammer studentene som nå må jobbe mer. Hun fortsetter:

– Det er bare 24 timer i døgnet. Ola Borten Moe (forsknings- og høyere utdanningsminister, red. anm.) kan ikke trylle frem flere timer, men han kan sikre at studenter kan bruke mer tid på å studere og mindre tid på å jobbe.

Krever økt støtte

NSO krever at studiestøtten økes til 1,5 ganger grunnbeløpet i folketrygden. Det vil si at studenter i dag ville fått rundt 40.000 kroner ekstra i året. NSO ønsker at studenter i mindre grad vil være avhengig av deltidsjobben sin for å få ender til å møtes og få mer tid til å fokusere på studiene.

Dessuten henger studiestøtte og psykisk helse tett sammen, ifølge Godal Dam.

– Jeg frykter at mange står i en situasjon der de opplever at de hverken har tid til å prioritere studiene eller å prioritere å ta vare på seg selv og være sammen med menneskene de er glad i.

SV til unnsetning?

Forslaget til budsjett lages av regjeringen, men må vedtas av Stortinget. Godal Dam sier det er ekstra spennende i år fordi regjeringen er i mindretall og vil trenge støtte fra andre partier for å stemme gjennom det endelige budsjettet. Det er spesielt ett parti hun har store forventninger til, nemlig Sosialistisk Venstreparti (SV).

– De har vært tydelig på at de ønsker å prioritere studiestøtten og bedre studenters økonomiske situasjon. NSO forventer at et samlet SV står bak kravet om å øke støtten, og at ledelsen i SV er tydelige på det i forhandlingene.

– Det lovet de i valgkampen. Godal Dam legger til at SV så langt har vært tydelige på at de ønsker å kjempe for studentene, men at det er nå man får se om de kan holde det de har lovet.

– Jeg krysser fingrene for at SV vil være en reddende engel.

Vil ikke spekulere

Freddy André Øvstegård (SV) sitter i Utdannings- og forskningskomiteen på Stortinget og er utdanningspolitisk talsperson for partiet. På telefon til Universitas sier han at SV har en tydelig politikk på at de ønsker å øke studiestøtten betraktelig, og at det er et av målene for partiet å få til i denne stortingsperioden.

– Vi er i en situasjon hvor strømpriser, drivstoff, mat og helt nødvendige utgifter galopperer. Det er akutt, og studentene taper mer og mer kjøpekraft.

Øvstegård viser til at studentene kun har fått to prosent økning i studiestøtten, mens prisveksten i samfunnet har økt til over seks prosent.

På spørsmålet om han tror de

kan være den reddende engelen som NSO håper på, svarer Øvstegård at han ikke kan spå hva som skjer i fremtiden.

– De siste to-tre årene har vist oss at verden endrer seg raskt. Det er vanskelig å vite hva situasjonen er om bare få uker. Jeg skal ikke spå noen ting, men det er sterke motkrefter.

– Vil økt studiestøtte være hovedkravet til SV-ledelsen i forhandlingene med regjeringen?

– Jeg kommer ikke til å kommentere på interne prosessen, men vi har en tydelig politikk vedtatt i partiprogrammet om å øke studiestøtten. Vi har vist at vi prioriterer studenter tidligere – vi kjemper for strømtipend for eksempel. Vi er klare for å slåss sammen med studentbevegelsen.

universitas@universitas.no

Jeg skal ikke spå noen ting, men det er sterke motkrefter

Freddy André Øvstegård, utdanningspolitisk talsperson i SV

Studenter og deres syv skjermtimer

Studenter bruker syv timer om dagen på skjermen, og det blir fort mer. Psykolog oppfordrer studenter til å bruke den som verktøy.

'm scrollin'

tekst Mathias Basma Moen og Vanja Krøvel
foto Matilde Sunde Solsvik

– Den ene uken hadde jeg 27 timer på Disney+!

Det forteller Vigdis Johnsen når Universitas møter henne og spør om hun er klar over hvor mye tid hun bruker foran skjermen. Med over ni timer skjermbruk om dagen på mobil de forrige ukene, bruker Oslomet-studenten mer enn det hun først trodde. Hun er også over gjennomsnittet. Ifølge Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) bruker norske studenter rundt syv timer på skjerm i døgnet.

Johnsen sitter i kantina på Oslomet med studiekameratene Aleksander Heggelund, Jonas Haugvaldstad og Andreas Hattman. Kameratene forteller at de bruker langt mindre tid på mobil. Inkludert PC-skjermene de har foran seg, er de imidlertid fort oppe i åtte timer skjermtid om dagen.

– Vi bruker det til studiet, vi bruker det til jobb. Uten nettet får vi ikke gjort så mye, da er det tilbake til håndskrivning, sier Haugvaldstad.

Johnsen ser hvordan det finnes bedre alternativer enn skjermbruk.

– Det kunne vært nyttig å faktisk sosialisere med mennesker, istedenfor å sitte på telefonen, sier Johnsen.

Selv om skjermbruk fungerer for jobb og studie, ser de også negative sider ved den. Johnsen mener FOMO (*Fear of missing out*, journ. anm), altså at du ser hva vennene dine gjør på sosiale medier uten å være der selv, kan være et problem.

– Som oftest har jeg tatt valget selv, men det hender at man angres på at man ikke er med ut. Selv om man dagen etterpå ikke angres lenger, sier Johnsen.

Haugvaldstad mener det til en

Tidstyv: Venninnene Thulasiga Elangarajah (til venstre) og Addachaya Ilango (til høyre) mener TikTok kan være en tidstyv.

Tenk på mobiltelefonen som et verktøy som skal gjøre noe for deg

Anne Karin Mullally, seksjonssjef i SiO Helse

viss grad kan gå utover konsentrasjonen.

– Sitter jeg hjemme, er det veldig lett å bare drite i skole og se på serie eller noe sånt.

Våkner og sovner til telefonen

Lærerstudentene Addachaya Ilango og Thulasiga Elangarajah forteller at TikTok kan være en tidstyv når de sitter i studenthuset på Oslomet. Tiden brukes ofte på TikTok. Elangarajah mener at man ikke merker at tiden går

mens man scroller. Ilango forteller at hun pleier å sette tidsbegrensninger for appen, hvor det kommer opp et varsel etter én time.

– Det kommer opp «Nå holder det», men så trykker jeg bare på «OK» og fortsetter, sier Ilango, som føler hun bruker for mye tid på skjerm. Hun utdyper:

– Du står opp med telefonen, du sover med telefonen. Går man ut av huset uten telefon, løper man hjem igjen, forteller Ilango.

Elangarajah forteller at hun har funnet løsningen på å redusere skjermtid, nemlig å holde seg opp-tatt med andre ting.

– I dag har vi en lang skoledag, men etterpå skal jeg på jobb. Så skal jeg trene, lese, og så skal jeg sove. Da har man en plan for dagen, sier Elangarajah.

– Kan bli en tidstyv

Jens Christoffer Skogen er seniorforsker ved FHI og har vært med i forskningsgruppen i SHoT-undersøkelsen fra 2022. Selv om tallene høres høye ut, må man ta forbehold om hva slags skjermbruk det er, sier Skogen.

– Det spørres hvordan de tenker når de svarer, en ting er jo aktiv bruk – at de faktisk ser på telefonen aktivt, sier han på telefon til Universitas.

Skogen legger også vekt på de positive sidene ved skjermbruken, hvor forskningsgruppen blant annet har tenkt at sosiale medier kan være en sosial arena på en positiv måte.

Anne Karin Mullally er seksjonssjef for psykisk helse og rådgivning i SiO Helse. Hun forteller til Universitas at skjermbruken fort kan bli en tidstyv og hindre

sosiale relasjoner.

Ifølge rapportene bruker menn mer tid på skjerm enn kvinner, en ulikhet som har økt siden SHoT-undersøkelsen fra 2018.

På spørsmål om dette, svarer Mullally at menn og kvinner bruker skjerm forskjellig, hvor menn gamer mer.

«Trenden globalt har vært, og er vel fremdeles, at menn bruker internett mer enn kvinner, men at kvinner bruker mer sosiale medier enn menn», skriver hun i en e-post til Universitas.

Mullally har tips til hvordan studenter som Johnsen og Ilango kan redusere skjermtid. Hun foreslår å bruke tidsstyring-apper for å begrense tid på sosiale medier, og å endre hvordan man tenker på mobilbruk.

– Tenk på mobiltelefonen som et verktøy som skal gjøre noe for deg, heller enn en kanal for be-kreftelse eller rent tidsfordriv, avslutter hun.

Postdoktor ved sosialantropologisk institutt på Universitetet i Oslo Ståle Wig tar egne grep for å få studentene til å kutte ned på skjermtid. Han mener lesing på digital skjerm er mer distraherende enn å lese analogt, og oppfordrer studentene sine til å alltid skrive for hånd på papir.

I tillegg understreker Wig at digital og fysisk lesning faktisk er to forskjellige ting.

– Når man leser digitalt, leser man oftere litt mer som å lese priser på et kjøpesenter eller en plakat på et gatehjørnet. Man har en sånn *scanne*-lesning. Man leser raskt, og kommer raskt nedover, sier han.

Lineær lesning, derimot, skjer

når du fordyper deg i en bok, eller når timene flyr uten å komme over i noe annet, forklarer Wig.

universitas@universitas.no

Du står opp med telefonen, du sover med telefonen. Går man ut av huset uten telefon, løper man hjem igjen

Addachaya Ilango, student

Skjermtid

+ Norske studenter bruker cirka 7 timer på skjerm i gjennomsnitt per døgn.

+ 26 prosent av alle studenter bruker over 10 timer i døgnet på skjerm.

+ For menn er gjennomsnittet på 8,3 timer, mens for kvinner ligger det på 6,7 timer.

+ 5 prosent av studentene har minst 14 timer skjermbruk.

Kilde: Studentenes helse- og trivselsundersøkelse

Multitasking: Vigdis Johnsen ser på serier mens hun vasker opp, lager mat og pusser tennene.

STUDENT OG ENGASJERT I KLIMASAKEN?

Bli aktiv i en stude

Oppfordrer til klimaengasjement: Sara Ingebrigtsen er aktiv i studentforeninger som jobber med klima. Hun anbefaler engasjerte medstudenter å gjøre det samme.

Sliter du med å finne riktig klimaforening? Les Universitas' guide – eller gjør som Sara: Meld deg inn i alle sammen.

Klimaklagen

tekst Mina Vinje og Tord Magnus Dyrkorn
foto Ruben Grøndahl Utaker

Studenten Sara Ingebrigtsen (22) ved UiO er, som de fleste andre studenter, engasjert i klimasaken. Før hun flyttet til Oslo for å studere, slet hun med å finne den rette klimaforeningen. Nå har hun funnet tre som hun er aktiv i.

– Jeg var opptatt av at foreningene skulle være aktive, og ikke

bare har ett møte i måneden og spise gratis pizza, sier hun.

Foreningsdagene ved UiO var en god start for henne. Her snakket hun selv med Naturvernstudentene Oslo, Spires klimautvalg og Framtiden i våre hender Oslo studentlag. Løsningen for henne ble å melde seg inn i alle tre.

Har vært engasjert lenge

Ingebrigtsen forteller at hun har vært engasjert i klimasaken lenge. Nå for tiden studerer hun matematikk og informatikk. Hun

ønsker å jobbe med fornybar energi og bærekraft i fremtiden. Å være aktiv i klimaforeninger gir henne både faglig kunnskap og et sosialt nettverk.

– Du møter så mange folk som er lik deg selv og brenner for det samme som deg. Det er både artig og inspirerende!

Ingebrigtsen sier det er en god måte å få nye venner på og anbefaler sterkt andre studenter å bli aktiv i en klimaforening. Likevel skjønner hun at det kan være litt vanskelig om man ikke kjenner noen som er aktive fra før. Hun har derfor noen tips på veien for å bli aktiv.

– Det er kanskje ikke lett om man ikke kjenner noen fra før. Søk opp ulike klimaorganisasjoner og

Du møter så mange folk som er lik deg selv og brenner for det samme som deg. Det er både artig og inspirerende!

Sara Ingebrigtsen, student og klimaengasjert

sjekk på nettsidene deres om de har lokallag eller studentlag.

Ifølge henne kan også et par Facebook-søk på klimastikkord føre til at algoritmen gir deg mye nyttig i feeden. Ingebrigtsen tipser også om at SiO har en liste med alle studentforeninger i Oslo der

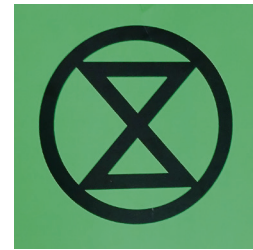
man kan søke etter foreninger.

Så er du engasjert i klimasaken, men har ikke funnet din forening ennå? Her kommer litt informasjon om ulike studentforeninger som kan hjelpe i søket etter din klimaforening.

entforening!

Framtiden i
våre hender

Naturvernstudentene

- + Samarbeid mellom Naturvernforbundet og Natur og Ungdom.
- + Pris for medlemskap: 50 kroner det første året og deretter 100 kroner.

Annerledes verden med NVS

Naturvernstudentene (NVS) er et samarbeid mellom Naturvernforbundet og Natur og Ungdom. Et medlemskap her sikrer deg et medlemskap i begge moderorganisasjonene, ifølge nettsidene til organisasjonen.

Ingebjørg Marie Thorkildsen er leder av NVS i Oslo og forteller at de har planlagt ulike aktiviteter dette semesteret:

– Denne høsten har vi planlagt tre fagkvelder, og i november skal vi ha klesbyttedag. Natur og Ungdom har aksjonsuke i oktober mot det nye oljefeltet, forteller hun og sier de også arrangerer demonstrasjoner og skriver leserinnlegg.

– *Hva synes du er det best med å være med i NVS?*
– Det er at man har veldig mange muligheter til å jobbe med det man selv synes er viktigst.

Thorkildsen er også tydelig på at det hjelper å ha de store organisasjonene Naturvernforbundet og Natur og Ungdom i ryggen.

NVS er opptatt av både strukturelle og politiske endringer i kampen mot klimakrisen.

– Som forbruker har man ansvar og bør ikke fly og spise mer kjøtt enn nødvendig. Men hovedfokuset vårt er å påvirke politikere, ved å bruke folkeopplysning, debatter og løfte saker på dagsorden.

Thorkildsen sier også at det er medlemmene som bestemmer hva som skal fokuseres på.

– Men vi kommer nok til å ha mye fokus på olje dette halvåret, medgir hun.

– *Hvordan hadde verden sett ut om dere styrte?*
– Da ville verden sett ganske annerledes ut, svarer hun.
– Det hadde vært sinnsykt dyrt å fly, gått få fly og tog hadde vært mye billigere og bedre. Vi hadde ikke drevet med oljeleting, men tatt vare på oljearbeiderne og passet på at de fikk jobber i andre næringer, sier hun.

Hennes tips til hvordan å få utløp for sitt engasjement er å bli medlem i en klimaorganisasjon.

– Jeg håper det blir Naturvernstudentene, men det viktigste er at man får utløp for engasjementet sitt.

Framtiden i våre hender

- + Organisasjon med mål om en verden i økologisk balanse.
- + Pris for medlemskap: 250 kroner i året for studenter.

Til kamp mot matsvinn og overforbruk

Framtiden i våre hender (FIVH) jobber for etisk og miljøvennlig forbruk, med et mål om en rettferdig verden i økologisk balanse, ifølge egne nettsider.

Laura Seeger forteller at Framtiden i våre hender Oslo studentlag er et internasjonalt, åpent og aktivt lag. Hun er leder for studentfløyen i Oslo. Denne høsten har de en rekke planer på programmet.

– Vi har dumpsterdiving, kokkekurs, klimademonstrasjoner, debatter, klesbyttemarkeder, hytteturer og filmkvelder, blant annet, sier hun og understreker at også hos

**Det viktigste er
at man får utløp
for engasjementet
sitt**

Ingebjørg Marie Thorkildsen, leder av
Naturvernstudentene i Oslo

FIVH er det medlemmene som bestemmer hva de gjør i studentlaget.

Organisasjonen har åpne møter annenhver uke, der de har gratis mat og er sosiale sammen. Blandingen av det sosiale og det faglige er det Seeger synes er det beste med å være medlem i FIVH.

– Man får en følelse av at vi får gjort ting, sier hun, og legger til at det er mye man får gjøre om man deltar på møtene:

– Vi jobber alltid med forskjellige ting i mindre grupper. Det kan for eksempel være å planlegge arrangementer eller jobbe med leserinnlegg. Vi har også jobbet med lokalpolitisk påvirkning – det har vi lyst å gjøre mer av fremover.

– *Hvordan hadde verden sett ut om dere styrte?*
– Det hadde vært en mer sirkulær økonomi, hvor vi også har delingsøkonomi. Vi hadde ikke hatt fokus på å eie alt selv, men mer på at det går an å dele, og reparere ting.

Seegers mener det beste tipset til studenter som vil engasjere seg i klimasaken er enkelt:

– Bli med hos oss!

Extinction Rebellion

- + Desentralisert, internasjonal radikal klimaorganisasjon med fokus på sivil ulydighet.
- + Pris for medlemskap: 0 kroner.

Ikke-vold med radikale XR

Den klart mest radikale klimaorganisasjonen Universitas har vært i kontakt med er Extinction Rebellion (XR).

XR har et studentlag i ved UiO som er åpne for alle Oslo-studenter. Den desentraliserte anatomien til organisasjonen gjør at de ikke har en ledelse. Universitas har vært i kontakt med en av bevegelsens mer profilerte aktivister: Jonas Kittelsen.

– Vi bruker ikke-voldelig sivil ulydighet fordi det har vist seg veldig effektivt historisk, svarer han når vi spør om XRs metoder.

Kittelsen mener det er viktig at klimakampen har et nedenfra-og-opp-press dersom advarselen fra klimaforskningen skal bli tatt på alvor.

Senest i forrige uke okkuperte XR lobbyen i Olje- og energidepartementet. Grunnen var Equinors utvinning av olje og praksis med *fracking* i Argentina.

– XR ung er spesielt forankret i klimarettferdighet, forteller Kittelsen og legger til at det ofte betyr å føre en kamp på vegne av andre land, for eksempel i det globale sør.

Kittelsen synes det sosiale og miljøet i XR er det beste.
– Det er veldig lov å være redd og sint. Det er et fellesskap der man kommer sammen rundt å handle og aksjonere.

Aktivisten forteller at XR alltid ser etter nye folk:
– Folk som er villige til å la seg arrestere, men også de som kan hjelpe juridisk, lage banner, lage mat og koordinere, sier han og legger til at XR har god kursing til medlemmene.

– *Hvordan hadde verden sett ut om dere styrte?*
– Vi foreslår et tilfeldig valgt borgerråd som blir opplært om klimakrisen. De skal komme med forslag til for eksempel Stortinget. Sånn blir økologiske tålegrenser og menneskeverd satt foran profit.

– Man ville fått en helt annet fokus på fellesskap og solidaritet i bunn som guider for all politikk, og ikke vekstmentalitet.

Også Kittelsens råd til engasjerte unge er tydelig:
– Det er ikke noe som er viktigere enn at du gjør din bekymring til handling. Vit at det føles så godt å komme inn i miljøer der du møter andre som kjenner på det samme. Universitas har også prøvd å få kontakt med Spires studentlag i Oslo. De har ikke besvart våre henvendelser per mandag, 26. september. Ifølge Facebook-siden deres har de møte hver tirsdag på Greenhouse Oslo klokken 18.

DEBATT

debattredaktør: **Vegard Møller**
vegardmoller@gmail.com 902 35 908

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Fritt forfall

Jeg skriver disse ordene med uroligheten til en far som planlegger sitt kreftsyke barns begravelse. Denne helgen har jeg lest min gamle flamme Unikum, avisen som stadig setter rekorder i kategorien *raskeste degenerering*. Men som russisk historie, kan det alltid bli verre. Hva har skjedd denne gangen? Er det den tilsynelatende kommentaren «Back to the future» av Ida Marie Bruun som plutselig blir til et intervju? Eller er det at Johan Betsi, tidligere debattredaktør, nå *Debate Editor*, har begynt å skrive på engelsk, fordi internasjonale studenter visstnok leser avisen? Nei, det må da være «Hvor er mitt hjem?» – den formodentlig selvbiografiske novellen av en anonym innsender om den narkomane «Jarle» som har blitt kastet ut av hybelen sin på dagen – der det å være narkis tydeligvis er iboende dypt og subversivt – som Maria Kjos Fonn hvis hun var en mann fra Søgne med arbeiderklassebakgrunn. Nei, nei og nei. Nå er det nemlig endring i luften.

Kun to utgaver inn i studieåret kunngjør nemlig den Kristiansand-baserte studentavisen at de planlegger å skifte ut så godt som hele ledelsen. Dette velger de å gjøre med en freidig kombinasjon av norsk og engelsk, formodentlig fordi summen av mennesker som behersker begge språkene er større enn summene hver for seg. Kjapp matte, det. «Unikum: *We are recruiting...*», skriver de. Vernevene? Cultural Editor, News Editor, Photo and Video Editor, Studio Manager og til slutt, ansvarlig redaktør, som de etter alt å dømme håper behersker norsk. Her får Unikum et vennlig nikk fra den tidligere redaktøren, som også anerkjenner verdien av det norske språkets videre eksistens. Men degenereringen vil ingen ende ta. «Unikum is Sørlandets student newspaper», skrives det videre. «Join an incredible [sic] team», fortsetter avisen, for de som ikke allerede har satt fyr på bladet og kastet det i makulatoren bare i tilfelle.

ILLUSTRASJON: TIVA SKARE

Ukas tvitringer:

Tore @2retore

Ja, en utrolig uke. Mange obligasjonsinvestorer har det vondt nå. Hvordan sikrer du rente investeringene i disse tider. Flytende rente? Det er toft å leve av å sitte på ræva for tiden.

Marie Lund Alveber @MarieAlveberg

Hvis det er krise at 10 % av lærerne er i streik, er det ikke da en krise at 20 % av elevene til enhver tid mangler en kvalifisert lærer? #lærerstreik22

Husk at 80 prosent klarer seg veldig greit.

Morten Persson @TweetbyPersson

Hvem er renteøkning og høye strømpriser verst for? De med lav lønn og lite lån eller de med høy lønn og mye lån? De med liten leilighet eller de med stort hus?

Godt spørsmål. Og er det verst for dem med stor hytte, dem med liten hytte eller dem uten hytte?

Hva med mannehelsen?

Glem Mannsutvalget. Det vi trenger nå er en influensertrio som tar mannehelsen på alvor.

Petit

Tord Magnus Dyrkorn,
klimarektor i Universitas

De siste ukene har kjendisene Pia Tjelta, Vanessa Rudjord og Synnøve Skarbo vært ute i en sterk storm. De har nemlig dristet seg til å ta del i et skjønnhetsklinikkprosjekt.

Oppstandelsen mot influensertrioen har ikke latt vente på seg, og nå har de trukket seg fra prosjektet. En stor del av kritikken har vært rettet mot koblingen mellom kvinnehelse og «estetisk medisin», som blir sett på som diskriminerende. (Litt usikker på begrepet «kvinnehelse». Er det slik at man(n) har helse og så har vi kvinnehelse? Kan noen oppklare?)

Hm, kanskje de kvinnelige kritikerne har et poeng? Usikker, men det er ikke poenget: Min idé og kjepphest denne uken kan rette opp i den virkelige diskrimineringen her en gang for alle.

Det er nemlig også mye mannehelse som er tabu (selvmordsraten, prostatakreft og alkoholisme er ikke det jeg tenker på akkurat i denne omgang). Menn har også skjønnhet og vi trenger også våre klinikker. Her kan det tilbys et bredt spekter av behandlinger.

Høyt hårfeste, viker eller måne? Hårtransplantasjon! Ølmage eller man-boobs? Fettsuging! Hva med å fjerne nesehårsbusken med laserbehandling? Kan jeg by på en liten elektrolyse av de sjenerende ryggårene? Det er ingen grenser for hvilke undre en slik poliklinisk mannehelsestasjon kan utrette. Ok, behandlingene er kanskje ikke relevante for unge, mannlige studenter, men jeg er sikker på at en del av våre eldre lesere faller midt i målgruppen for klinikken.

Som UiO-student kan jeg skrive under på at det er en rimelig god gjeng med herreprofessorer ved Blindern som kunne hatt godt av en liten drop-in-time der, uten å nevne navn.

Og bare tenk på hva som kan gjøres der nede da, gutter! Her er det jo potensial til å forbedre mannehelsen lenge før aldringsprosessen setter inn. Lengde, bredde, retning, form – jeg er sikker på at det er mange som kan få sine usikkerheter «korrigert» i mannehelsens navn. Og ja, det er helt sikkert mulig med ikke-invaderende metoder.

Jeg synes det er på høy tid at noen kjendiser steller i stand en skjønnhetsklinikk for menn med fokus på den tabubelagte mannehelsen. I stedet for Nomi AS, kan Stian Blipp, Jan Thomas og Frank Løke gå sammen om «Men Active X Clinic – 13 in 1». Vi trenger også hjelp med å komme oss gjennom livet. Tross alt ligger det, for å sitere Pia Tjelta, «så mye positiv energi i å føle seg vel».

debatt@universitas.no

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas? Send innlegget ditt på e-post til debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

- Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende
- Vi tar oss retten til å forkorte innlegg
- Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17
- Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Ærede dommer

Førdefjorden

Sarah Safavifard, bystyreprerentant (SV)

Nei, jeg lenket meg ikke fordi det kan være kult, ja nesten befriende og heftig å drikke under «Jeg har aldri» når noen eller jeg kanskje sier «jeg har aldri blitt arrestert».

Lenka og arrestert i mai. Tydde til sivil ulydighet, men ikke fordi jeg hadde et behov for å pryde CV-en med en rebelsk handling. Jeg ble arrestert, med 80-90 andre som også lenket seg i de ukene aksjonene holdt på i mai. Arrestert for ønsket, kampen, behovet for en ren Førdefjord, for et levedyktig miljø som vi alle har retten på.

Jeg forteller gjerne til andre at jeg lenka meg, selv om jeg ikke tenker at folk kjenner til saken, eller hva kampen egentlig handler om. Noen ganger tar jeg det uansett for gitt at folk vet, fordi det er den viktigste politiske handlingen jeg har gjort i mitt liv. Det kan man være stolt av, å lenke seg med 80-90 andre aktivister som handlet i nødverge, som ikke så en annen utvei for å redde en ren fjord fra en miljøkatstrofe.

Staten har gitt Nordic Mining grønt lys til å drive sjødeponi. Vi er ett av resterende to land i verden som tillater å lagre avfall på den måten de foreslår. Og det har de selvfølgelig fått lov til med 250 millioner tonn gruveslam. Førdefjordens dyp,

deponiområdet, skal heves 150 meter. I 50 år skal det dumpes gruveavfall. Hvert minutt, 24 timer i døgnet skal 11 tonn gruveavfall rett ut i fjorden.

Hva med alt livet på bunnen og de 150 meterne som skal dekket av tonnevis med giftig gruveslam? Det skal ødelegges, forsvinne i likhet med Førdefjordens tittel som en av Norges reneste fjorder, en nasjonal laksefjord. Det er miljøkriminalitet, og hvem er det som skal passe på kysttorskene, krabbene, ålen, flyndrene, spekkhoggerne, menneskene som alltid har brukt fjorden? Det er ikke staten, og det er ikke grunnlovsparagraf 112 som sikrer alle nordmenn et levedyktig miljø.

Så ærede dommer.

En dag kastet jeg meg på bussen til Vevring. Jeg måtte jo det, og det samme tenkte jeg da jeg gjorde det for andre og tredje gang. Aldri i mitt liv hadde jeg tenkt at jeg skulle måtte møte i retten som tiltalt. Aldri hadde jeg sett for meg at jeg skulle bli arrestert mens jeg ropte «Gruveslam er Norges skam!». Det ble jeg, men jeg angrer ikke. For min handling kan aldri måles med den skaden Nordic Mining ønsker å påføre Førdefjorden. Den skaden det vil være for dyrelivet, for naturen og for lokalbefolkningen i Vevring. Jeg hadde ikke og har fortsatt ikke et annet valg. Ikke hvis jeg vil at fjorden vår skal leve i all framtid.

debatt@universitas.no

FOTO: PRIVAT

Ukas sitat:

— joint

Khrono, som midt i en kommentar av hittil ukjente grunner velger å markere ordet joint som uthevet sitat.

Du har rett til å ha det bra på jobb!

Arbeidsrettigheter

Runa Kristine Fiske, faglig ungdomssekretær i LO

Nylig kunne vi lese i Universitas at studenter rammes av rettighetsbrudd på jobb. Det er dessverre ikke ukjent for oss i LO, for vi møter jevnlig unge mennesker som har fått et kjipt møte med arbeidslivet. Det bekymrer oss.

Arbeidsmiljøloven finnes for å ta vare på deg på jobb, slik at du kan ta vare på deg selv og bidra i samfunnet gjennom et helt yrkesliv. Arbeidsgiver har ansvar for at dine rettigheter på jobb oppfylles, men det er likevel lurt å kjenne til sine egne rettigheter.

Vi i LO har derfor noen tips:

1. Arbeidskontrakt: Du skal ha arbeidskontrakt, uansett om du jobber heltid, deltid, fast eller midlertidig. Les kontrakten selv om arbeidsgiver sier at kontrakten er helt «standard». Hvis du er usikker på hvordan en kontrakt bør se

ut, har Arbeidstilsynet på sine nettsider en mal med minimumskravene til hva en arbeidskontrakt skal inneholde.

2. Pass på at du får lønsslipp: Når du får utbetalt lønn skal du alltid få lønsslipp. Det skal stå hvor mye du får i lønn, om pensjon og feriepenger, og hvor mye du har betalt i skatt. Uten lønsslipp har du ikke noe bevis på at du har betalt skatt, noe du trenger hvis Skatteetaten banker på døra.

3. Du har krav på pause: Du har krav på pause hvis du skal jobbe i mer enn 5,5 timer uansett hva slags jobb du har. Noen får høre fra sjefen sin at de ikke har krav på pause fordi de jobber deltid eller midlertidig, men det stemmer ikke. Dessuten kan du ha krav på betalt pause hvis du ikke kan forlate arbeidsplassen i pausen eller hvis det ikke er pauserom.

4. Lønn skal være penger utbetalt på konto: Det er hyggelig å få gaver, kinobilletter eller andre goder på jobb. De kan være i tillegg til, men ikke istedenfor penger utbetalt

på konto.

5. Du har også plikter: Du skal møte presis, gjøre arbeidsoppgavene dine, være lojal og gi beskjed så tidlig som mulig hvis du ikke kan møte på jobb.

6. Du har rett til å ha det bra på jobb! Du leste riktig! Du har rett på at arbeidsgiver skal gi et grunnlag for en helsefremmende og meningsfylt arbeidssituasjon, og ha trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger på arbeidsplassen.

De fleste arbeidsgivere ønsker å følge lovverket, men for de som møter useriøse arbeidsgivere kan det være fryktelig vanskelig. Som medlem i en fagforening har du et stort apparat i ryggen som kan hjelpe deg med store og små spørsmål du møter i arbeidslivet. Fagforeninger har som regel veldig gode studentmedlemskap, så det lønner seg å være organisert selv som student. Så organiser deg, og gjerne i LO!

debatt@universitas.no

BOOTYLICIOUS MED J

Eurovision-stemming, død, liv, twerking, samtaler om sex og synd, og ikke minst skeiv kjærlighet – alt på kirkegulvet.

Skeiv nabolagsfest

tekst Amo Boracco Borring
foto Ida Neerbye

Løkka-bohemen fikk i oppdrag av Paulus kirke på Grunerløkka å lage en skeiv nabolagsfest. Kirken tåler alt, ifølge menigheten.

– Vi har lyst til å ha et forum vi kan søle litt i ved å forsøke å viske ut konseptet med scene og sal slik at publikum og aktører blir en del av samme opplevelse. Det gjør jo ting litt tryggere også, for å kunne teste ut.

Det var blant annet dette som inspirerte til å lage Løkka-bohemen, forteller med-gründer i konseptet, Lars-Erik Christophersen (28).

En tirsdag utenfor NRK på Marienlyst sitter Christophersen sammen med Victoria Vale (24) som også er med-gründer i kunstnerkollektivet. De har begge solbriller i ekte hipsterkvalitet på nesa, der de sitter og myser mot sola.

Med et glødende engasjement får vi forklart hva «Løkka-bohemen» egentlig er.

– Løkka-bohemen er veldig mye forskjellig. Vi er en performance-gjeng, på vei til å bli et kulturbyråd, men aller mest er vi en lekeplass for kunstnere av alle slag.

Fra Rock til Drag

Fredagen skal Løkka-bohemen tilbringe i Paulus kirke. *Line-upen* for kvelden består av alt fra drag og slampoesi til rock og *heels* – en form for dans som kjennetegnes ved bruken av sko med høye hæler. Etter initiativ fra Paulus menighet har kirken gitt Løkka bohemen tilnærmet «frie tøyler» til å lage en helaften i kirkens Skeive nabolagsfest de har holdt samme uken, ifølge Victoria Vale.

Kunstnerkollektivet har på forhånd bestemt seg for å teste grensene for hvordan man kan bruke et kirkerom. Vale blir lattermild av tanken på et dragshow foran alteret.

– Blir det for mye med tits i trynet på presten? undrer hun.

Nettingstrømper i sakristiet

Idet Universitas kommer inn i kirken en time før showstart har indiebandet Veps lydsjekk. Bassen ljunger i det svære kirkerommet. Backstagen er sakristiet innerst i kirken. Der svermer det av smånervøse artister som sminker seg og leser opp tekstene sine for seg selv.

Foran en statue av Jesus på korset står *drag-queen* Salty (27) i nettingstrømper og heler og prøver å stramme korsettet til burlesque-artisten Scarlet Raven (24). Ved siden av sitter tekstforfatter Regine Folkman Rossnes

(30) med et pappskilt med teksten «100% BIFIL» skrevet i svart sprittusj.

Rossnes forklarer at det er bisyndlighetsdagen i dag, og at hun skal adressere dette under opplesningen sin.

– Hva syns du om å skulle opp- tre i en kirke?

– Uvant, svarer Rossnes.

Etter litt betenkning påpeker hun at hun synes det er fint at kirken har begynt å fokusere på mangfold.

Kirken i kamp for de skeive

Rett før daglig leder i menigheten, Anders Huuse Kartzow skal på lokalnyhetene med NRK klarer vi å gripe fatt i ham for et par spørsmål.

– Hva er grunnen til at Paulus menighet har tatt initiativ til en skeiv nabolagsfest?

– For det første er det skeivt kulturår i år, så hva er vel mer naturlig enn å lage en skeiv nabolagsfest i kirken? I bunn og grunn handler det om å gi kirkerommet til nabolaget på Løkka og la folk få utfolde seg i kirken, og få eierskap til den.

Kartzow forteller at Paulus kirke er veldig opptatt av skeives rettigheter, og har jobbet hardt for deres rettigheter i kirken.

– Vi har lyst til å senke terskelen for alle til å ta kirken i bruk. Det var derfor vi ringte Løkka-

bohemen. Vi ba dem om å invitere artister inn og si at det er lov å gjøre hva som helst i kirken.

Videre forklarer Kartzow at de særlig er velkomne hvis de ønsker å fremme og omfavne skeiv kjærlighet i sine opptredener. Han påpeker også at det er veldig gøy om artistene aktualiserer litt rare, morsomme og provoserende ting.

– Dette kirkerommet tåler alt.

– Er det noen ting dere helst ikke vil se i kirken?

– Nei. Jeg er bare spent på hva som skal skje. Jeg har ikke helt oversikt selv, men jeg er sikker på at dette blir veldig fint, avslutter Kartzow.

Fullsatt kirke fredag kveld

Slik har de fleste aldri sett en kirke før. Den er dekorert med vintage-lamper Løkka-bohemen har hentet gratis på finn.no. En enhjørning har inntatt prekestolen, og det er hengt opp stoffer med lilla paljetter i inngangspartiet.

Før konserten forteller Lars-

Løkka-bohemen

+ Grundet av Lars-Erik Christophersen (28) og Victoria Vale (24).

+ Et kulturkonsept og kreativ lekeplass.

+ De samler kunstnere av alle slag som brenner for det de gjør.

+ Håper å utvide kunst- og kulturfeltets rammer og normer.

+ Vanligvis arrangerer de sine egne arrangementer.

Erik Christophersen at de forventer rundt 100 gjester. Slik blir det ikke. Det er fullt på alle benkene, og folk står bakerst for å få med seg gratis-showet.

Et mangfoldig show

Det to timer lange programmet starter med intet mindre enn et heels-show fremført av gruppen «*She heels company*». Kvelden fortsetter med *slam*, *drag* og tekstopplesninger før pausen, men bærer dessverre preg av litt tekniske problemer og dårlig lyd.

Etter pausen tar det helt av. Gulvtramp og lysshow heier frem de siste artistene. Det er gjennomgående at artistene takker for muligheten til å få opptre kirken. De fleste er også tydelig preget av opplevelsen.

Tekstforfatteren Rossnes har valgt å tematisere synd i form av likekjønnet kjærlighet i en av sine tekster. Det var et åpenbart rørt publikum som stående applauderte henne av scenen.

JESUS PÅ FØRSTE RAD

Tits i trynet

Showet fra Drag Queen Salty og burelesque-artist Scarlet Raven er virkelig et syn som brenner seg fast i netthinnen på publikum. Mellom slagene er det tydelig kveldens snakkis.

Raven kommer gående ned midtgangen i kirken, utkledd som Maria Magdalena, mens Ave Maria spilles i bakgrunnen. Salty står ved alteret utkledd som Jesus.

Etter hvert skrur musikken av og de begge kaster klærne.

– *Body-ody-ody-oh*, runger gjennom det svære rommet.

Twerking, «tits i trynet» og nakenhet er et sjeldent syn foran alteret. Daglig leder i kirken Kartzow klapper med. Mot slutten av opptrreden hilser en halvnaken Salty

på en statue av Jesus før hun danser av scenen.

Tydelig stolt menighet

Mot slutten av kvelden er menigheten tydelig stolt. Prest i menigheten Christine Aarflot holder takketale for publikum.

– Kirken skal tåle hele livet, sier hun.

Aarflot takker publikum for at de har kommet, og Løkka-bohemen og artistene for showet.

– God kunst, den skal provosere, inspirere, og starte nye samtaler. Dette her er kirken min, og dette her er kirken deres. Tusen takk til Løkka-bohemen, dere har tatt den i bruk på en kjempesfin måte, sier presten til de fremmøtte.

Hjernevask i dagens lys

Diskusjon som provoserer: Harald Eia måtte melde avbud, og Ole Martin Ihle (til venstre) stilte opp istedenfor. Med seg har han Kjetil Willoch, medlem i Foreningen for alle konservative studenter (Faks).

Harald Eia provoserte mange i 2010 med programmet «Hjernevask». Tolv år senere gjenopptar de diskusjonen rundt kjønn og likestilling: i en sal fullsatt av nesten bare menn.

Kjønnsroller

tekst Vanja Krøvel
foto Matilde Sunde Solsvik

Født sånn eller er blitt sånn? Det spurte Harald Eia i NRK serien «Hjernevask» i 2010, og sparket i gang en stor debatt om kjønn og genetik. Serien skapte så mye hodebry at NRK valgte å fjerne den fra nett.

Den konfronterende intervjustilen og konklusjonene om at arv spiller en større rolle enn man tror var kjernen i debatten. Flere av de som var med på programmet følte seg også hengt ut av Eia og Ihle. Nå kommer serien tilbake igjen på NRKs nettsider.

Hjernevask møter Faks

I anledning 10-årsjubileet til NRK-programmet «Hjernevask» hadde Foreningen for alle konservative studenter (FAKS) invitert Harald Eia til å reflektere om arv og miljødebatten. Pandemien satte en stopper for arrangementet.

To år senere skal møtet mellom Faks og Hjernevask endelig skje - men med Ole Martin Ihle som reserve da Eia måtte melde avbud grunnet sykdom i familien.

I kjellerlokalet Betong på Chateau Neuf sitter rundt 50 folk, 80 prosent av dem menn, klare for å høre om Hjernevask 12 år etter. Dette gjør de for å belyse meninger de mener ikke får plass

i «mainstream media». Nestleder i Faks Sondov Dahlen forklarer hvorfor de har invitert til prat om Hjernevask:

– Det viktigste er at vi er interessert i meninger. Vi har ingen meninger, men synes det er gøy å høre hva folk mener.

– Artige og kontroversielle temaer som ikke blir snakket om så mye, fortsetter Dahlen.

Leder i Faks Ingrid Thorildsen forteller at hun tidlig i studieperioden følte det var noen meninger rundt lunsjbordet andre ikke var helt åpne for.

– Det var sånn: «Nei, det snakker vi ikke om, det kan du ikke mene». Du ble veldig fort stempelt som et eller annet, sier

hun.

Woke eller anti-woke

Dermed er altså produksjonsansvarlig for Hjernevask Ole Martin Ihle på plass for å snakke om programmet et godt tiår etter første sending på NRK.

Han forteller under arrangementet at han ble skuddredd av å bli intervjuet av Universitas. Men ikke fordi han er redd for å bli kansellert.

– Jeg blir redd for å bli en gammel gubbe, sier han.

Han føler man absolutt kan trekke inn arv- og miljødebatten uten å frykte kansellering.

– Takhøyden er høy i dag. Om man er på Twitter, får man inntrykk av at folk vil kjølhale deg for å si noe galt, men sånn er ikke opplevelsen min av media generelt, sier Ihle.

Under arrangementet merker man at Ihle ikke er redd for å si

det han vil:

– Det er en grunn til at homofile får apekopper, og ikke lesbiske, sier han om en av episodene, der det blir lagt frem en hypotese om at menn ønsker mer tilfeldig sex enn kvinner.

Sitatet fører til buing fra salen. Etterpå presiserer presiserer Ihle:

– Jeg er ikke anti-woke, tross den apekopp-kommentaren.

Selv om Ihle ikke føler på et presset ytringsrom, forteller medlemmene i Faks at de finner det vanskeligere. Kjetil Willoch, medlem i Faks, mener arvedebatten blir truffet av dette.

– Woke, de avviser ideen om arv. De tenker ikke på den engang, sier han.

Nesten bare menn i salen

– Jeg tror de store tesene i programmet fortsatt har støtte i vitenskapen, men det er mye ny

Stemples som høyresiden: FAKS sin nestleder Sondov Dahlen og leder Ingrid Thorkildsen føler de blir pålagt meninger foreningen ikke har.

kunnskap som har kommet til, og enkelte ting må nok nyanseres litt, sier Ihle til Universitas.

Harald Eia legger til, i en e-post til Universitas, at han mener det har skjedd store endringer de siste tolv årene innenfor sosiologi:

«Der er det nå flere sosiologer som har innarbeidet genetiske effekter i sine studier av sosial ulikhet. Det er flere sånne gladelige tegn på at avvisningen av biologi er på retur», skriver Eia.

Han mener at «evolusjonspsykologiske perspektiver» også er mindre uglesett enn før.

«Blant forskere er det større åpenhet og interesse for denne tenkemåten», skriver han.

Under samtalen er kjønn og likestilling sentralt - som i det tolv år gamle programmet. Men i salen er det ett kjønn som ser ut til å mangle, nemlig kvinnene. Omtrent 20 prosent av publikum er kvinner.

Det er likevel mer enn på et vanlig Faks-møte, skal vi tro Kjetil Willoch. Han anslår at det stort sett er snakk om maks ti prosent kvinner.

– Alle Faks-møter er nok litt mannsdominerte. Vi legger ut på Facebook, og ønsker at de skal komme om de vil. De er velkomne, sier han.

I seng med Jordan Peterson

Ole Martin Ihle kan fortelle at Hjernevask har blitt best mottatt av konservative menn på høyresiden.

– Jordan Peterson viste et klipp fra hjernevask i en debatt i Canada. Vi får fortsatt mailer fra kristenkonserverne i Øst-Europa

som digger programmet. Vi havner i seng med noen som vi ikke ønsker å havne i seng med. Det er en pussig og litt kjøp konsekvens av programmet, forteller Ihle.

Han forteller at dette aldri var intensjonen til han og Harald Eia, og at de selv er sentrumsnære og sosialdemokrater.

– Genetikk og biologi blir ofte stemplet som kunnskap som er på lag med høyresiden på et eller annet vis. Det var veldig viktig for oss at vi skulle jobbe imot denne forestillingen. Men jeg er litt usikker på om vi lyktes, sier Ihle.

Harald Eia skriver til Universitas at venstresiden burde sette seg

mer inn i tematikk som adferds-genetikk.

«Venstresiden gjør seg sårbar hvis den politiserer vitenskap», skriver han.

Ihle forteller at de to begge er sentrumsnære politisk, og slett ikke på høyresiden.

Mer enn bare FrP

Ingrid Thorkildsen og Sondov Dahlen forteller at heller ikke foreningen Faks plasserer seg på høyresiden av politikken:

– Hva er den konservative delen

av Foreningen for alle konservative studenter?

– Jeg synes egentlig navnet er litt gøy, fordi det er så utrolig stor variasjon i konservative meninger. Du har alt fra Senterpartiet og enda lengre til venstre, folk som egentlig ikke er konservative i det hele tatt. Til FrP og høyre for det, sier Dahlen.

– Konservatisme er ikke kategorisert som en ideologi, men en måte å se på verden, supplerer Thorkildsen.

Mange forbinder likevel foreningen med høyresiden, forteller Thorkildsen.

– Men i realiteten er det vanskelig å bokse oss, legger hun til.

Selv-sensurering

Selv om likestilling er sentralt under samtalen, blir kjønnsidentitet glemt – eller utelatt.

Kjetil Willoch forklarer at det delvis er fordi idéene har endret seg siden 2010:

– Og delvis fordi man må trå ganske forsiktig. Veldig, veldig, forsiktig.

– Driver dere da med litt selv-sensur?

– Litt. Men hovedgreia er at det andre er så mye lettere å ta opp, og føles mye mer relevant, sier Willoch.

Også Eia og Ihle har bedrevet selv-sensur. Nå skal nemlig Hjernevask tilbake på NRK sine nettsider. Men med et unntak:

– Vi har tatt bort programmet som handlet om rase. Det programmet angret vi tidlig på at vi lagde, forteller Ihle.

Han har selv en master i African-American studies, og sier at alt som handler om genetiske IQ-forskjeller mellom befolkningsgrupper har for lite empirisk data.

– Det føltes bare galt, upassende, ufølsomt, og uinteressant. Her har vi valgt å selv-kansellere. Det var vi som valgte å fjerne det og ikke NRK, sier Ihle.

universitas@universitas.no

Venstresiden gjør seg sårbar hvis den politiserer vitenskap

Harald Eia, komiker og radio- og tv-programleder

Når man leser sånne undersøkelser om at menn og kvinner sine hjerner er ulike, hva tenker du da?

Klipp fra «Hjernevask»: Harald Eia var ikke redd for å utfordre professorer ansikt til ansikt i programmet sitt.

FOTO: SKJERM DUMP

ANMELDELSER

anmelderredaktør: Harald Nordbo
anmeldelser@universitas.no 918 04 236

Utstilling:

Et virvar av uttrykk og inntrykk

For 135. gang åpner Kunstneres Hus et vindu inn i norsk samtidskunst. Årets utstilling byr på et rikholdig repertoar av kunstneriske uttrykk og pirrer nysgjerrigheten.

Høstutstillingen

Hvor: Kunstneres Hus

Når: 10. september til 16. oktober

Høstutstillingen er norsk kunstlivs fremste utstillingsvindu valgt av en jury av Norske Billedkunstneres medlemmer. Juryens nesten umulige oppgave er å vise hele spennet av norsk samtidskunst, fra de etablerte kunstnerne til de unge kunstnerspirene. Høstutstillingen gir deg hvert år en anelse av retningen norsk samtidskunst beveger seg.

Årets utstilling er fullpakket av forskjellige kunstmedier – alt fra mer moderne kunstformer som videokunst, *performance* og readymades til mer klassiske teknikker som svart-hvittefotografi, kulltegninger og stilleben-malerier. Høstutstillingen har lenge hatt et veldig moderne preg over seg, der de nyere og mer abstrakte kunstformene har fått større plass.

Ved årets utstilling er det flere ganger man kan stille seg spørsmålet: Er det kunst eller er det kjødd? Vi har for eksempel Niklas Gahnstrøms navnløse verk (2021), en brødslike med maling som pålegg, og Vincent Langaard sitt valnøttskall «Me in a nutshell» (2021). Når kunstverket mangler enhver form for «kunst», kan man se på det som antikkunst, som i seg selv er en kunstform. Poenget med antikkunst er at

kunstnerne etterstreber en total frihet, og vil ikke være fanget av bestemte konsepter. Men det er ikke bare abstrakte fanterier på veggene i årets utstilling – i år har også de klassiske naturalistiske verkene blitt tatt litt mer inn i varmen. Her finner man kunstnere som William Heimdal, Sverre Mallings og Jeanette Ruth Sveiven, som alle klammer seg til de klassiske kunstteknikker.

I Sveiven sitt maleri «Sorteringssamfunnet» (2021-2022) har hun fremstilt en «deformert» gulrot oppstilt på en høytidelig måte. Oljemaleriet har et klassisk stillebenuttrykk, innrammet av en pompøs gullramme. I tittelen viser hun til det norske samfunns standardisering av alt fra mennesker til mat. Med enkle virkemidler har Sveiven klart å skape et sterkt samfunnskritisk kunstverk som setter noe veldig viktig på dagsordenen. Gulroten med tre røtter blir, kun basert på sine estetiske verdier, kassert av dagens matbutikker.

Man kan fort se at teknologisk kunst har tatt en viktig plass innenfor kunstverdenen da høstutstillingen i år har over et dusin elektroniske kunstverk. Disse spenner fra NFTs (Non-Fungible Tokens) og 3D-animasjoner til politiske tegnefilmer og videodokumentarer. Kryptovaluta har i år blitt hengt på veggen med Lars Kjemphol sin NFT «Saturn fortærer sin sønn» (2021), som er en svarthvit loop av en abstrakt, og nærmest skummelt menneskelignende figur som spiller på kunstneren Goya sitt maleri «Saturn Devouring His Son» (1819-23). Non Fungible Tokens, som tidligere tilhørte kryptovalutaens obskure verden, har tydeligvis en ukjent ambisjon om å yppe seg med tradisjonelle medier og finne sin fysiske plass oppe på galleriets vegg.

Blant de mer «klassiske» kunstvideoene kan man finne Robert Carters video «Notes on dad» (2020), der han har dokumentert

sin prosess med å rydde og rengjøre hjemmet til sin alkoholiserende far. Mens videoen blir spilt, snakker Carter om hvordan det har vært å vokse opp med en litt problematisk farsfigur. Videodokumentaren vekker en vond og inderlig følelse i en selv, i dens langsomme og melankolske filmsnutter fylt av nærmest ubehagelige kunstpauser. Carters videodokumentar er en ekte og behagelig pause fra utstillingens ellers overdrevne og ekstatiske videoer.

I utstillingens andre del, der mange av statuene er plassert, er det særlig én statue som vekker oppsikt. Om det er på grunn av statuens størrelse eller statuens utstråling er usikkert, men Tonje Plur sin Savage 1 (2021) vekker uansett oppsikt. Ved bruk av alminnelige hobbymaterialer som tekstiler, ull, perler, knapper og tre har Plur skapt en massiv statue som sammen med to andre lignende statuer i serien, som ikke er utstilt

her, skal bearbeide temaer som grådighet og menneskelige og dyriske hierarkier og maktstrukturer. Statuen er stor og slående, og kaster en like stor skygge over utstillingens mange andre statuer.

Årets høstutstilling har noe som kan tilfredsstillende enhver sjel som næres av kunst, om du så liker klassisk kunst eller antikkunst. Spennet av forskjellige verker ved årets utstilling er så stort at det nesten blir for mye å ta inn alt på kun ett besøk. Den politiske brodden i kunstverkene virker nedtonet i årets utstilling, og man får inntrykk av at mange kunstnere er påvirket av filosofien om at kunst er til for kunstens skyld, «l'art pour l'art». Årets utstilling evner å utfordre idéen om hva som er kunst.

Freyja Eikrem Ims

anmeldelser@universitas.no

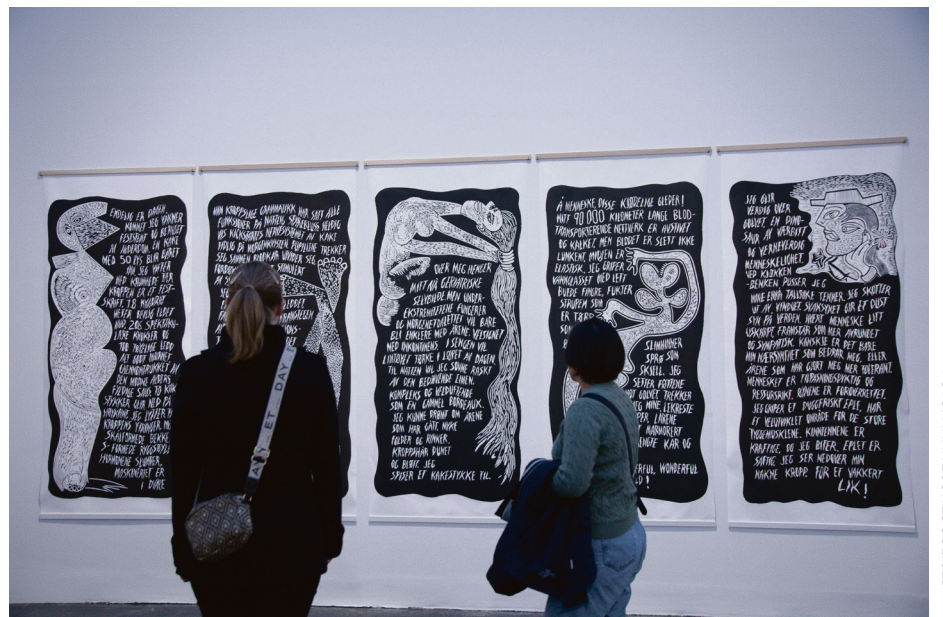

FOTO: HANNE JONSSOLEFIED

Teater:

Ubehagelig selvransakende

Nei, «Robin Faller» er ikke en Cezinando-«Mamma Mia». Men du burde se den likevel.

Robin er en påfugl, og kan ikke fly. En dyp identitetskrise skapt av minnene fra en vanskelig barndom, et kjærlighetsliv han ikke klarer å stå i, rus og utenforskap, har drevet ham mot et stup. Om han faller utfor, vil det gå galt. Slik utforsker «Robin faller» en ung manns indre konflikt.

Forestillingen markedsføres tungt på at den er basert på tekstene til Kristoffer Cezinando Karlsen, best kjent som bare Cezinando. Likevel skal man være dypt inne i artistens tekstunivers før brorparten av disse koblingene blir åpenbare. Tidvis fremføres faktiske tekster, som «Bilder på veggen jeg aldri ser på», som brukes som åpningsmonolog. Stort sett er det heller tematikk fra låtene som overføres inn i stykket. Som at karakterene er fugler, et språklig bilde man finner igjen gjennom mange år av Cezinandos lyrikk.

Hovedkarakteren Robin vakler gjennom en verden av relasjoner han er helt avhengig av, men samtidig ikke klarer å holde fast i. Fortellingen vakler harmonisk gjennom tid

og rom, og fremfor å gi tilskuerne den trygge følelsen av å vite mer enn den slitende hovedpersonen, har de i salen kontroll og svar på aller minst.

Selv om Robins konkrete problemer ikke vil være gjenkjennelige for alle, bygger de på en sterk relaterbarhet i dragningene han føler mellom stabiliteten og tryggheten han ønsker, og de ødeleggende valgene han tar. Med tematikk som frir så hardt til et ungt publikum, beveger forestillingen seg også på en tynn line mellom skoleteater og et dypt teatralisk verk.

Når en av stykkets fire skuespillere, veteran Hege Aga Edelsteen, plutselig dukker opp i grilldress og synger en fordrukken engelsk versjon av «Håper du har plass», skyver det billige og litt malplasserte komediske grepet stykket over denne linjen. Men ellers holder det seg på rett side.

Fabian Christensen gjør en overbevisende jobb i rollen som Robin, og lar publikum elske og hate karakteren på riktige tidspunkter. Vivild Falk Berg, Line Heie Hallem og Hege Aga Edelsteen som sammen innehar et dusin biroller, får beholde mye personlighet i de ulike rollene de tar på seg. Dette binder ulike karakterer sammen, slik mennesker man møter i kaotiske faser i livet gjerne får smelte sammen i be-

Robin Faller

Hva: Teaterstykket på Vega scene, skrevet av Rolf Kristian Larsen og basert på tekster av Cezinando

Regi: Moqi Simon Trolin

Når: 27. september til 4. november

Studentpris: 250 kroner

visstheten.

Sidesprang inn i komedie med noen mer tullete scener og kleine vitser, bryter opp inderligheten i historien på en litt uheldig måte. Men det er ikke det som blir stående igjen i minnet etter forestillingen. «Robin faller» treffer en nerve i det å være ung i et samfunn med frie valgmuligheter, hvor valg man selv føler at man tar av natur, kan spore en av veien til det man virkelig ønsker seg. Et ungt publikum får anta en kanskje litt ubehagelig og voksen observasjonsrolle gjennom stykket. Og selv om det å måtte gå i seg selv sjeldent er hyggelig, er provokasjonen av slik refleksjon et sikkert tegn på en forestilling med mening.

Sofie Martesdatter Granberg

anmeldelser@universitas.no

Plate:

Såre og burende sturesanger

Thorleif Bratval siste album *Sturesanger* vekker forhåpninger om en gryende norsk visemusikk.

Jeg må innrømme at da jeg skulle sette meg ned og høre på «Sturesanger» for første gang, og bare kjente til navn og sjanger, hadde jeg tatt med meg flere fordommer. «Hvis du heter T(h)orleif og synger på dialekt, er du allerede halve veien til å bli en visemusiker», tenkte jeg Oslo-overlegent for meg selv. Men allerede den første sangen, «Så du ser at det lysner», motbeviste på en rørende måte alle mine forutfattede meninger. Skjørheten i Bratvals stemme – satt i relief av en akustisk gitar og, noe senere, lav tromming og det som høres ut som slide-gitar (eller pedal steel gitar?) – varmet umiddelbart mitt romantiske hjerte. Når Bratval synger til en ukjent person: «Og om vægen er en gjengrodd sti, som er mørk og lang og utriv'lig, skal du holde hardt i handa mi, og se at du lysner», føles det dermed ut som om han like gjerne henvender seg direkte til lytteren, og at det er sangen som liksom lyser opp han eller henne. Dette fungerer underlig nok utmerket, ettersom teksten i seg selv er klisjéfyllt og liksom-poetisk. Men, slik det er hos så mange andre sangere, skaper melodien og vokalen på en måte et skinn som kaster en glans over teksten, vekker den til live og gir den en dybde og patos.

Hvis «Så du ser at det lysner» viste Bratvals skjøre side, viser derimot den neste låten, «Skadeskutt ta Amors pil», at Jevnaker-gutten også mestrer å synge rått, barskt og med djerv selvtilit. Lyden er så rytmisk og kraftig at jeg snarere får assosiasjoner til Neil Young, enn til for eksempel Prøysen, og teksten viser at en forelskelses sårbarhet også kan uttrykke seg i fortvilelse og aggressivitet, og ikke bare medføre den takknemligheten, ømheten og det savnet som dukker opp i brorparten av platas låter.

Likevel må jeg innrømme (kanskje det bare skyldes mine romantiske tilbøyeligheter?) at det er de mer melankolske balladene som gjør størst inntrykk. Spesielt den allerede nevnte «Så du ser at det lysner» og dens tvilling «Ved sea te deg», står igjen som albumets høydepunkter. Imidlertid fungerer «Sturesanger» også helhetlig meget bra, der de tre raske og kraftige sangene albumet består av nærmest tjener som avslappende intermessoer, paradoksalt nok, noe

Sturesanger

Artist: Thorleif Bratval

Plateselskap: Snappin Records

som gjør at sågar albumets dårligste låt, «Sverre», får en positiv betydning på et større plan.

Albumets siste låt, «Sturesang» – en av de tre mer rocka sangene – komplementerer den første låten glimrende, og det virker som at når Bratval fiendtlig og krigersk synger «la meg få sture i fred!» på slutten av refrenget, prøver han i realiteten å beskytte seg fra omverden; følgelig viser han nok en gang sin sårbarhet, som kommer til uttrykk i de fleste av albumets ni sanger, enten det er i teksten eller vokalen, rytmen eller melodien, eller i følelser så forskjellige som aggressivitet og bløthet.

Selv om «Sturesanger» nok ikke har den kommersielle dimensjonen som kunne gitt det topplasseringer på lyttelistene, viser likevel Bratval at også den nye generasjonen kan lage svært god vise- og rockemusikk. Selv om veien dermed iblant kan bli mørk og lang og utrivelig, går Bratval og musikk-Norge en spennende fremtid i møte.

Sturesanger lanseres 30. september.

Mathias Basma Moen

anmeldelser@universitas.no

Universitas anbefaler

Harald Nordbø, anmelderredaktør

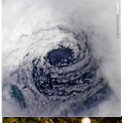
MÍO – Morgenstjerne

Folkemusikk og rocknroll i skjønn kombinasjon. Tenk Valkyrien Allstars + melodisk hardrock. Gi meg mer!

Ane Brun – Stormens øye

Åh, Ane. Kan du ikke gi ut ny plate snart? Jeg trenger musikk til å pleie høstdepresjonen.

Maria Mena – It Was Love

Se over.

Marstein – Frida Kahlo

«Ost, vin, blir i by'n / kun Frida Kahlo og meg». Hva mer kan man drømme om?

Kulturkalender uke 39 & 40

29/9

Urørtfinalen 2022

Det er på tide å kåre årets Urørt! Det vil si at finalistene Makosir, Michelle Ullestad og Hammok alle spiller + fjorårets Urørt-vinner kommer innom + DJ-program + selvfølgelig kåring av vinner.

Hvor: Brød & Sirkus

Når: Torsdag 29. september kl 18:00

Oslo Negativ 2022

Fotografifestivalen Oslo Negativ går av stabelen med temaet «RIKDOM – makt, mangfold og kontraster». Her finner du fotokunst fra nye og erfarne fotografer fra både Norge og utlandet.

Hvor: Det Gamle Biblioteket

Når: Fra nå og til 16. oktober

9/10

7-8/10

Høstsabbat 2022

Syns du Oslos livscene ikke har nok mørke, suggererende metall-rytmer? Frykt ikke. På Høstsabbat finner du «slow and crushing doom, heavy bluesrock, stoner, proto-heavy metal, psychedelic spacerock and prog». Rock on!

Hvor: Kulturkirken Jakob

Når: 7.–8. oktober

Eggets høstmarked på Vega

Det tradisjonsrike Egget-markedet arrangerer svært høstmarked. De kan tilby «kunst og håndverk, vintage og secondhandskatter, accessoarer, planter og potter, rariteter og stationery». Trenger du å fornye garderoben for høsten, eller kanskje litt nips til hjemmet, er dette stedet for deg.

Hvor: Vega Scene

Når: Søndag 9. oktober kl 12:00–17:00

Johannes Nyborg, journalist i Universitas

Ukas anbefaling

Ære være

Hvem: Tidligere korister Hva: Patriotisme Hvorfor: Knuse bønda

En gang iblant liker jeg å være en del av Norges største kor. Eller et av Norges største kor, for å være presis. Jeg møter opp, setter meg på en av benkeradene og er med i allsang. Litt gauling må også til, sammen med klemming av folk jeg ikke kjenner. Der får jeg ta del i noe større enn meg sjøl, og jeg får ståpels på hele kroppen. Det å rope ut og kalle helt fremmede folk for bønder er befriende. Å synge Vålerenga kjerke av full hals er så fantastisk deilig. Jeg kan juble, rope,

hoppe og klappe, og ingen synes jeg ser rar ut. Nei, det å dra på fotballkamp i Norge, det er digg og vanvittig undervurdert. Så kjære student, hev din røst og støtt ditt lag. Ta deg en tur til Intility, Nadderud, KFUM-arena eller Nordre Åsen. Syng, hopp, hei og hoi. Bruk alt du har av stemme i 90 minutter, og kjenn håret reise seg i eufori. Tro meg, fotball på stadion er så mye mer enn bare elleve mennesker som løper etter en ball. Det er nesten større enn kjerka.

Ane Grieg Riisnæs, journalist i Universitas

Ukas advarsel

«Call me maybe» NOT

Hvem: Alle med et telefonnummer Hva: Norstat Hvorfor: Kan ikke prate nå

Norstat ringer meg like ofte som mamma, kanskje oftere. Jeg vet at spørreundersøkelser er viktige for demokratiet. Og jeg har jo tatt innføring i metode, så jeg vet at statistikk er kult og sånt. Men det er litt slitsomt å bli ringt opp flere ganger i uka. For de fleste betyr nei faktisk nei. Med mindre du ringer fra Norstat. Da betyr nei «du kan ringe meg senere», tydeligvis. Det stjeler tiden min på

lesesalen når de ringer. Jeg googler nummeret, får ikke opp at det er en svindler. Så må jeg opp og gå ut av lesesalen, fordi det er seriøst ukult å svare på telefoner på lesesalen. Og når jeg endelig får svart, er det bare en datamaskin-fyr som lurer på hva mine frokostvaner er? Som Lady Gaga og Beyoncé har sagt: «Stop callin', I don't wanna talk anymore».

Etos, logos og løgnos

– De fleste av dem som jobber, dem har også jobb som er relevant til den utdanningen dem har. Nesten to tredeler, sa Borten Moe til Dagsnytt 18 en gang forrige uke.

Levekårsundersøkelsen SHoT viser derimot at de fleste studenter som er i arbeid ikke opplever deltidsjobben sin som svært relevant.

– Borten Moe bruker her det retoriske virkemiddelet løgn, sier Patrick «Pat» Os, forsker ved retorisk institutt ved Universitetet i Oslo. Til Ad notam-redaksjonen forteller han at det å bruke løgn slettes ikke er en nytenkning av Borten Moe, men at alle de store talerne gjennom tidene har brukt nettopp dette virkemiddelet.

– Da president Kennedy

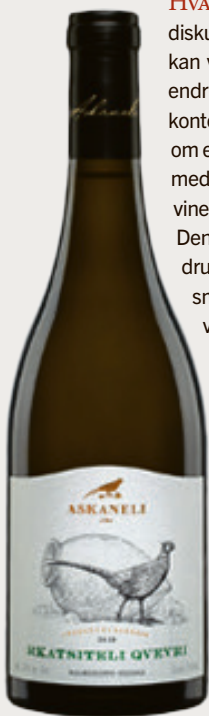
en gang sa at han hadde én drøm, mente han jo ikke det. Han hadde nok både to, tre, for ikke å snakke om tolv ulike drømmer. Men det visste ikke folkene i Berlin.

Os peker også på Julius Cæsar, Winston Churchill og Dan Børge Akerø blant store talere som har brukt løgn. Hvordan finne ut om folk bruker det retoriske virkemiddelet løgn, eller bare finner på ting ut av det blå, er ikke lett, sier Os. Han mener det viktigste ikke alltid er hvordan folk sier ting, men hvorfor.

– Det kan jo hende Borten Moe ønsker at studenter skal jobbe med noe relevant, og sier derfor dette i håp om at ønsket skal gå i oppfyllelse.

Av Johs Grobyn

Ukas studentvin

HVA ER EGENTLIG STUDENTVIN?: Ukas vin utløste en diskusjon i redaksjonen om hvor dyr en studentvin egentlig kan være. Stipendiet blir dessverre ikke justert etter prisendringene i vinmarkedet. Et fullt møterom på Universitetskontoret måtte lide seg gjennom undertegnedes babbling om etisk vinkonsum og alkoholavgift før det ble konkludert med at 170kroner kanskje passer studentbudsjettet om vinen skal tas med på tinderdate eller middagsbesøk. Denne uka har vi smakt en oransjevin på den georgiske druen Rkatsiteli. Vinen har tannin som en lett rødvin og smaker friskt av gul frukt, umami, sevj (eller kvæ, vi vet ikke helt hva som er hva) og litt blomster. Med denne vinen kan du imponere tinderdaten ved å si: «Georgia er verdens eldste vinland, og oransjevin passer bra til fet og litt proteinrik mat.»

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

Askaneli Rkatsiteli Qvevri 2019

Pris: 169,90 kroner

Land: Kakheti, Georgia

Alkohol: 12,5 prosent

Jacob Julius Fylling-Jensen,
vinanmelder i Universitas

Vi spør

av Johs Grobyn

Klemme-klamma

I ukas avis kan man lese at det på doer rundt hele Blindern har blitt hengt opp plakater som viser til SiO Helses tilbud av gratis klamydiatester. Vi spør-redaksjonen har også lagt merke til disse plakatene, og har blitt nysgjerrige. Hvorfor tilbys testene, og hvordan foregår egentlig en slik test? Vi ringte SiO Helse for å finne ut.

[Ring, ring]

– SiO Helse værsgod!

– Hei, Knut Slett her, jeg har hørt at man kan ta sånn gratis test for klamydia hos dere, stemmer det?

– Det stemmer.

– Hvorfor det egentlig? De fleste studenter har vel ikke klamydia, og det er vel det viktigste?

– Hæ, man må fortsatt kunne teste seg.

– Hvordan gjør man det? Er det bare sånn vanlig opp i nesa, snurre noen ganger rundt og så ferdig?

– Nei, klamydia tas ved hjelp av en urinprøve. Hvis det er mistanke om klamydia i andre åpninger så får man utstyr og instruksjoner til det også.

– Det virker jo litt skummelt. Er

det lov å ta med venner som mental støtte under undersøkelsen?

– Jaja.

– Men jeg er litt usikker på om det er smart å teste meg. Jeg har nemlig et veldig viktig seminar neste uke, og orker ikke være i karantene da. Kan jeg teste meg etter den kanskje?

– Du får ikke karantene av klamydia.

– Hvordan veit man at man har klamydia egentlig? Jeg har noen rare utslett her og der, veit ikke helt hva det betyr?

– Klamydia er ofte symptomfritt, men det kan forekomme kløe og smerter nedentil. Hvis du har hatt ubeskytta sex kan du få andre ting som kjønnsvorter, apekopper og skabb. Det beste er kanskje å be-

stille en legetime om du er usikker.

– Du skjønner, jeg kjenner flere som har hatt det. Gitt dem klem til og med, da bør jeg vel kanskje sjekke meg?

– ... Nei, det smitter ikke via klem.

– Hallelujah! Nei nå ble jeg letta. Da gjør det sikkert bare vanlig vondt når jeg tisser.

– Ja?

– Skal det ikke være rødt?

– Hva er rødt?

– Vil du vurdere din stilling som informativ brikke i den moraliserende helsebevegelsen?

– Vurdere?

– Vi snållast!

KVISS-CORBIN

- Giorgia Meloni er leder for partiet som fikk størst oppslutning under det nylige italienske valget, men hva heter partiet?
- Masud Gharahkhani er aktuell med negative uttalelser om regimet i sitt fødeland Iran, men hvilket embete fyller han?
- Norges Bank satt igjen opp styringsrenten. Hvor mye er den på nå?
- Sørsamiske språkarbeidere, representert ved museet Saemien Sijte, ble nylig tildelt en pris. Hvilken?
- Nevn ett år mellom det man regner som starten og slutten av de norske trolldomsprosessene.
- Den amerikanske uavhengighetserklæringen ble til i 1776, men når satte de inn George Washington som første president?
- Hvilken Oslo buss går forbi Røa Senter, CC Vest, den danske ambassaden, Color Line og Operahuset?
- Mellom hvilke to land ligger fjellet Aconcagua?

- iPhone 14, iPhone 14 Pro og iPhone 14 Pro Max ble lagt ut for salg her om dagen, men hva heter den neste modellen som skal gis ut om noen dager?
- På hvilken øy ble de tre brødrene Gibb, bedre kjent som gruppen Bee Gees, født før familien emigrerte til Australia?
- Barry Gibb, storebroren i gruppen, var en produktiv låtskriver. I 1980 skrev han alle låtene på albumet Guilty, i tillegg å figurere på coveret, men hvilken sangerinne ga den ut?
- Den fjerde broren, Andy Gibb, deler fornavn med en britisk tegneserie der vi blir kjent med en arbeiderklasse mann som aldri arbeider. Serien har figurert i Daily Mirror siden 1957, men hva heter den?
- Hva heter Disneyfilmen fra 2012 som hadde en skotsk prinsesse i hovedrollen?
- The School of Good and Evil blir i desember den nyeste filmen til mannen som fra før er regissør av filmene Bridesmaids og Spy, samt skaper av

TV-serien Freaks and Geeks. Hva heter han?

- Hva er den bokstavelige oversettelsen av det kinesiske uttrykket feng shui?
- Hvilken type varer selger en «haberdasher» i Storbritannia og USA?
- Hvilket årstall er det snakk om? Bonnie Parker og Clyde Barrow blir skutt og drept, Donald Duck gjør sin første opptreden, Sognsvannbanen åpnes, nasjonalsosialister myrder den Østerrikske dikteren Engelbert Dollfuß, tidligere UiO-rector Lucy Smith blir født og kjemiker og fysiker Marie Curie dør.
- Tobias S. Foss ble nylig verdensmester under VM i Australia, men i hvilken idrett?
- Under et maraton i Berlin satt Eliud Kipchoge ny verdensrekord på 2.01.09, men hvor er han fra?
- Fotballklubben Watford har igjen ansatt en ny hovedtrener. Denne gangen ble det erfarne Slaven Bilic, men hvilket nummer i rekken er han siden Jürgen Klopp tok over Liverpool 8. oktober 2015?

av **Gabriel Corbin-Arntzen**,
kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

- 0-4. Exphil på Bali:** Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.
- 5-9. AST1010 – Astronomi:** Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.
- 10-14. Juss:** Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps ... Syt litt på Jodel.
- 15-20. Honours: WOW!** Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

Tekstiler og tekstilartikler: 17. 1934, 18. Sykkling, 19. Kenya, 20. 12. 12. Andy Capp, 13. Modig (Brave på engelsk), 14. Paul Feig, 15. Vind-vann, 16. 8. Chile og Argentina, 9. iPhone 14 Plus, 10. Isle of Man, 11. Barbara Ströland, 12. Kulturråds ærespris, 13. 1570-1695, 14. 1789, 15. 1732 (Voksen Skog-Kvæmerbyen), 16. 1. Fratelli d'Italia (Italias brødre), 2. Storingspresident, 3. 2,25 prosent, 4. Norsk

Rebus

av Uttegrerne

HINT: Vi blør sammen! universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Carlsens gambit» BAB og ekteparet Jorid og Kristaver Torgnes Birkeland